BUSINESS REGION
GÖTEBORG

FÖRETAGENS FOU
I VÄST 2026
bland toppskiktet i Europa

En region med FoU-styrka i världsklass

Sverige är ett land med stor kapacitet för att bedriva forskning och utveckling (FoU). År efter år hamnar Sverige högt i mätningar som undersöker hur mycket pengar länder satsar på forskning och utveckling i relation till deras BNP. 2025 var Sveriges totala FoU som andel av BNP 3,6 procent, vilket motsvarar cirka 241 miljarder kronor. Sett till enbart företagens FoU-utgifter var andelen av BNP cirka 2,7 procent (runt 178 miljarder kronor). I internationella mätningar som görs av bland annat OECD innebär det att Sverige har världens femte största FoU-budget i relation till landets BNP.[1] Detta är mycket imponerande för en liten öppen ekonomi som Sverige. Vad kan då Sveriges FoU-kraft bära med sig?

I den empiriska strömmen av innovationsstudier analyseras ofta sambandet mellan FoU och innovation. Slutsatserna, i stora drag, visar att ju mer FoU företagen bedriver, desto större är sannolikheten att innovationer skapas och efterfrågas på globala marknader, samt att företagens produktivitet ökar. Detta i sin tur skapar ökade värden och frigjorda resurser som kan omfördelas i nya arbetstillfällen och teknologier. Här faller inte äpplet långt från trädet då även Sveriges innovationspotential framstår som exceptionell i flera internationella mätningar från bland annat EU kommissionen, WIPO och OECD.[2]

Så, var bedrivs Sveriges FoU i företag och var skapas landets innovationer och marknadsledande konkurrenskraftiga produkter, tjänster och processer?

Västra Götalands andel av landets befolkning och företag var under 2025 omkring 17 procent. Sett till länets andel av andra indikatorer såsom sysselsättning och lönesumma är även dessa runt 17 procent. Det finns dock indikatorer för Västra Götaland som visar på helt andra andelar av rikets total. Bland annat vad avser länets andel av Sveriges export och företagens FoU-utgifter. 2025 stod Västra Götaland för strax över en femtedel av landets samlade exportvärde. Sett till Sveriges samlade FoU-utgifter i företag 2025 stod Västra Götalands företag för hela 35 procent.

Att företagens FoU-utgifter, som andel av riket, är mer än dubbelt så stor i Västra Götaland jämfört med länets andra regionala makroindikatorer bekräftar bilden av de FoU-intensiva företag som finns i länet. Västra Götalands företag besitter en unik förmåga, att på eget initiativ öronmärka stora FoU-resurser, för att ta fram konkurrenskraftiga innovationer som sedan exporteras på en global marknad. Företagens innovationer (varor, tjänster och processer) i länet bidrar därmed stort till Sveriges ekonomiska tillväxt.

Hur mycket satsar företagen i Västra Götaland på forskning och utveckling på eget initiativ? I den här rapporten skildrar vi bilden av företagens FoU-utgifter i Västra Götaland under perioden 1997-2025. Inledningsvis görs en kortare genomgång av resultat i empiriska studier. Avsnitt två skildrar bilden av hur regionen står sig internationellt mot andra europeiska regioner. I det tredje avsnittet analyseras företagens FoU-utgifter i Sverige och i storstadslänen, bland annat sett till FoU i relation till BNP / BRP, sysselsatta i företag samt företagens ägandestruktur. Det fjärde avsnittet ställer frågan om vad som krävs för att höja företagens FoU-utgifter. Här presenteras både ett räkneexempel och åtgärder som kan göras och redan görs i Göteborgsregionen för att stärka FoU-kraften ytterligare. Avslutningsvis presenteras våra slutsatser och rekommendationer.

Göteborg, november 2026

Peter Warda
Senior analytiker, PhD nationalekonomi
Etablerings- och investeringsavdelningen
Business Region Göteborg

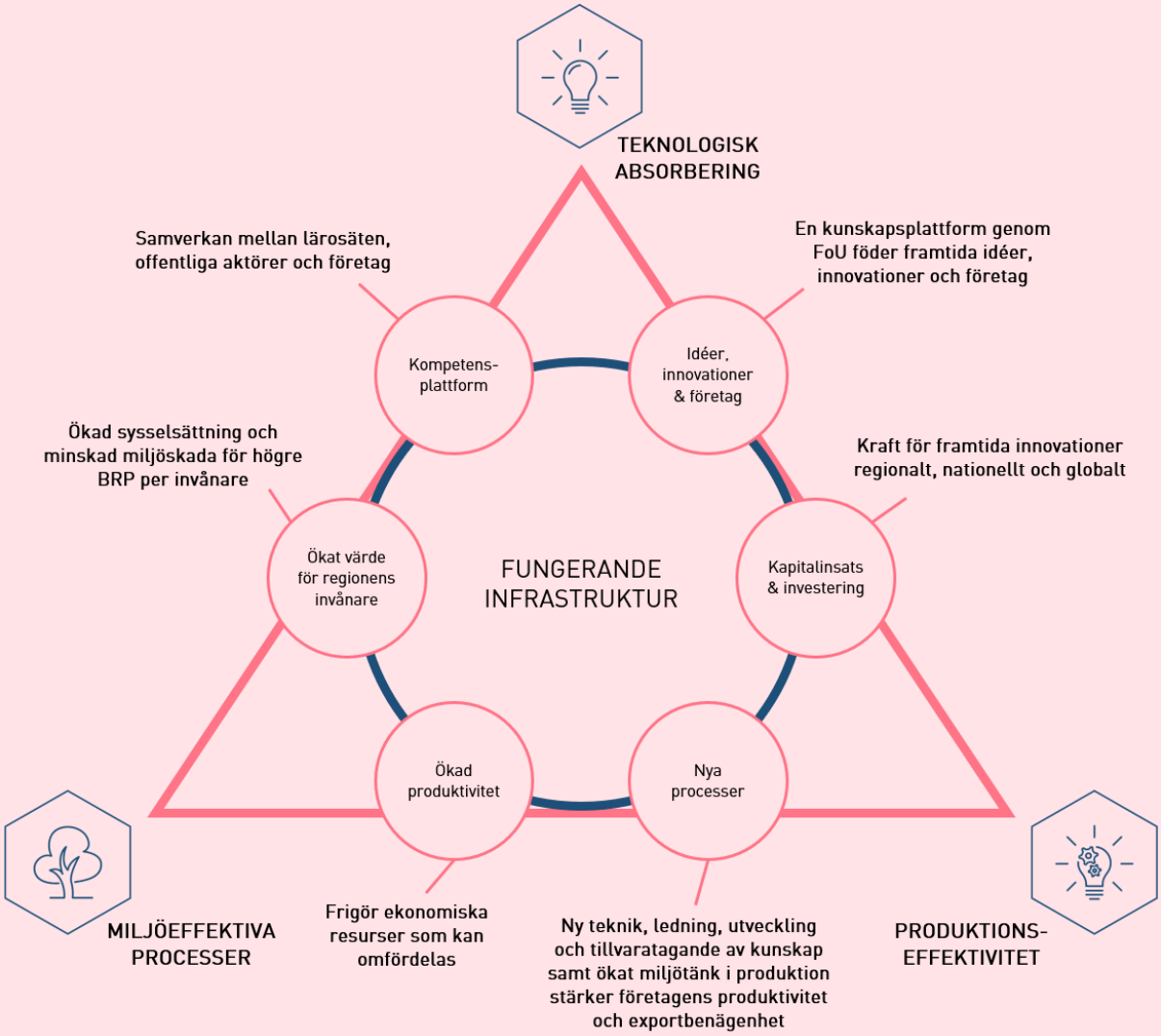
[1] OECD (2026), 'OECD Main Science and Technology Indicators', OECD Directorate for Science, Technology and Innovation, March 2026, Paris, France.

[2] Innovationspotential avser här förmågan att söka patent samt att skapa nya produkter, nya tjänster och nya processer kopplade till produktion av varor och tjänster. WIPO, i detta sammanhang, syftar på World Intellectual Property Organization.

Rapportens innehåll

1 Teorier om FoU i företagens produktion 1
1.1 Effekten av FoU i empiriska studier 2
2 FoU i en internationell jämförelse 5
2.1 Västsverige – en innovationsledare 5
3 Företagens FoU-utgifter 8
3.1 Företagens FoU-utgifter i Sverige 8
3.2 Den regionala spridningen av företagens FoU-utgifter i Sverige 10
3.3 Företagens FoU-utgifter efter ägandeform i storstadslänen 15
3.4 Företagens FoU-utgifter i Västra Götaland – ägandeform, kronor och andelar 17
4 Vad krävs för att höja företagens FoU-utgifter? 20
4.1 Räkneexempel - företagens FoU som andel av BRP ökar med 1 procentenhet 20
4.2 Åtgärder för ökad FoU-kraft hos företagen 23
5 Slutsatser och rekommendationer 26
Referenser 27

Hållbar tillväxt

1 Teorier om FoU i företagens produktion

I den empiriska forskningen finns flertalet olika sätt att analysera kunskapens roll i företag och dess påverkan på regional tillväxt. Utgångspunkten i denna rapport grundar sig i den teori om kunskap som finns införlivad i företagens produktionsfunktion (dragna från bland annat Schumpeter 1934 och 1942, Arrow 1962, Chambers 1988, Romer 1990, Grossman och Helpman 1991 och Hamermesh 1993). Teorin relaterar till hur ett utökat humankapital (så kallat FoU-arbete) i produktionen resulterar i en ökad produktivitet hos arbetskraften (Lucas 1988), men även hur ett ökat FoU-kapital (genom FoU-investeringar) i produktionen ökar företagens förmåga att förnya sig (Romer 1990). Här förkroppsligas kunskap i teorin genom olika former så som:

1. i människors humankapital genom färdigheter som förvärvats genom inlärning, övning och möten, genom att läsa och förstå dokument och böcker, genom erfarenhet eller utbildning (Andersson och Beckmann 2009);

2. i varor och FoU-kapital i form av tekniska lösningar (t.ex. hårdvara och mjukvara) för specifika maskiner eller för vissa produktionsrutiner (Romer 1990, Johansson och Lööf 2014);

eller som utlokaliserad kunskap:

3. i licensavtal där produktion av varor, tjänster, insatser och processer utlokaliseras till en viss underleverantör som bär på den önskade kunskapen (Cassiman och Veugelers 2000).

Den första och andra formen av förkroppsligad kunskap i teorin kan kallas distinkta kanaler som sprider kunskap. Förkroppsligad kunskap hos människor kan överföras genom idéutbyte när personer interagerar. Till exempel genom möten med insatsleverantörer av tekniska lösningar eller andra kunskapsintensiva företagstjänster eller genom marknadstransaktioner som representerar avsiktlig kunskapsöverföring (Johansson 2005). Idéutbytet som sker när personer samverkar kan relateras till teorin om humankapital (Lucas 1988). I detta sammanhang har individer kunskapsegenskaper som de inte kan separeras ifrån. Positiva externaliteter uppstår när humankapitalet således kan spridas med tanke på att individer är mobila inom en plats eller företag, eller är rörliga mellan platser eller mellan företag. Andra produktivitetsvinster från humankapital inkluderar: förbättrad förmåga att samordna aktiviteter inom företaget (Gereffi et al. 2005), ökad kapacitet i chefsled att hantera information (Backman 2013) och bättre förmåga att absorbera extern kunskap (Cohen och Levinthal 1990).

Kunskap förkroppsligad i maskiner och FoU-investeringar kan avge en form av oavsiktlig kunskapsspridning. Den oavsiktliga kunskapsspridningen kan uppstå när utrustning och andra varor utbyts genom spridning av teknologiskt kunnande (Karlsson och Gråsjö 2014). I endogena tillväxtmodeller initierade av Romer (1986, 1990, 1993) ses FoU-investeringar leda till fler nya idéer som föder fler nya varor, tjänster och processer. Det generella budskapet från Romers tillväxtmodeller är att sannolikheten är högre att nya varor, tjänster och processer utvecklas i företag (eller i regioner) med större kunskap om FoU jämfört med genomsnittliga företag (eller regioner).

Den tredje formen av kunskap följer vanligtvis från en avsiktlig företagsstrategi, till exempel genom utlokalisering. Det finns flera bakomliggande skäl för att upprätta ett licensavtal genom utlokalisering. Ett motiv som ofta ligger till grund för utlokalisering är kostnadsminimering av vissa processer relaterade till produktion. Bland annat av rutinmontering, skalekonomiska skäl eller närhet till nya marknader och kunder (van Winden med flera 2011). Även aktiviteter relaterade till forskning, vetenskap och innovation kan dock vara starka motiv bakom ett företags utlokalisering (Veugelers 2010).

Ett annat sätt att undersöka oavsiktlig kunskapsspridning är genom en kunskapsproduktionsfunktion introducerad av Griliches (1979). Utgångspunkten inom denna teori är att analysera hur FoU överför och sprider kunskap till innovativa aktiviteter. I detta sammanhang förkroppsligas kunskap:

4. inom FoU-utgifter (t ex som total effekt av FoU, eller per invånare, eller per anställd, eller som privat eller offentlig FoU, eller som andel av BNP eller BRP) och i form av innovativa aktiviteter relaterade till patent och publikationsciteringar eller tekniklicenser (Karlsson et al. 2013).

Den fjärde formen av förkroppsligad kunskap kan ses som en distinkt form av kunskapskapande och kunskapsspridning i en kombinerad form.

1.1 Effekten av FoU i empiriska studier

Utgifter för forskning och utveckling (FoU) inom företagssektorn, både i termer av FoU-arbete och FoU-investeringar i teknologi, ses i många empiriska studier som en viktig drivkraft för ökad innovation. Här återspeglas företagens belöning oftast i form av ökad produktivitet, större intäkter och genom en höjd exportkapacitet.

Bland annat undersöks effekten av FoU-utgifter och kunskapsspill i innovationer och produktivitet på ett urval av drygt 9 000 brittiska företag. Studien finner starka bevis för att FoU-utgifter är ett mycket viktigt inslag för företagen, både vad avser ökad innovation och ökad produktivitet. Effekten på företagens produktivitet från kunskapspill är dock starkare än effekten på produktivitet från FoU-utgifter.[3]

I en annan studie analyseras relationen mellan FoU-utgifter (nedbrutna på sektorsnivå) och innovation inom EU länder. Den empiriska analysen finner tydliga bevis för en positiv relation mellan FoU-utgifter och innovation, vare sig FoU-utgifterna härstammar från företagen, den offentliga sektorn eller från akademin. Företagens FoU-utgifter uppvisar dock den starkaste positiva effekten på innovationskapaciteten inom EU länderna.[4] Likaså finner en empirisk tidsserieanalys applicerad på ett stort urval grekiska företag starka samband mellan FoU-utgifter och innovativ aktivitet i företag, den senare mätt i termer av företags patentansökningar. Resultaten i studien visar på tydliga långsiktiga samband. Bland annat är sambandet positivt och signifikant mellan företagens FoU-utgifter och innovativ aktivitet i företagen. Totala och offentliga FoU-utgifter uppvisar ett liknande samband i studien.[5]

Relationen mellan externa kunskapskällor (dvs. FoU-investeringar som görs inom företagens värdekedja och utom företagens värdekedja) och innovationskapacitet analyseras på ett urval av drygt 3 200 små och medelstora sydkoreanska företag. Tydliga bevis ses för ett positivt samband mellan FoU-investeringar inom och utom värdekedjan och innovationskapacitet. Bland annat finner studien att FoU-investeringar som görs utom företagens värdekedja ökar tendensen för företagen att generera fler radikala innovationer. Sett till FoU-investeringar som görs inom företagens värdekedja är effekten positiv och företagens kapacitet att nå inkrementella innovationer ökar.[6]

En studie av Medda (2018) analyserar FoU-intensitet och externa källor av FoU i relation till innovation, den senare definierad enligt tre kategorier där tillverkningsföretag introducerar: i) produktinnovationer, ii) processinnovationer och iii) produkt- och processinnovationer tillsammans. Studien fokuserar på tillverkningsföretagens egna FoU-intensitet, men även på FoU-utgifter som kommer från externa källor där avgränsningar på den externa källan av FoU görs på sektorsnivå såsom akademi, forskningsinstitut och andra företag. Ett stort urval av tillverkningsföretag från fem europeiska länder ligger som grund för studien och resultaten på det stora hela visar att tillverkningsföretagens FoU-intensitet har ett positivt samband på innovationskapaciteten genom att företagen introducerar fler produktinnovationer, processinnovationer och båda innovationstyperna tillsammans. När den externa källan av FoU bryts ner per

[3] Audretsch, D. B. and M. Belitski (2020), 'The Role of R&D and Knowledge Spillovers in Innovation and Productivity', *European Economic Review*, vol.123 (April).
[4] Pegkas, P., Staikouras, C. and C. Tsamadias (2019), 'Does Research and Development Expenditure Impact Innovation? Evidence from the European Union Countries', *Journal of Policy Modeling*, vol.41, no. 5, (September-October), pages 1005-1025.
[5] Voutsinas, I., Tsamadias, C., Carayannis, E. and C. Staikouras (2018), 'Does Research and Development Expenditure Impact Innovation? Theory, Policy and Practice Insights from the Greek Experience', *The Journal of Technology Transfer*, vol.43, pages 159–171.
[6] KonShik, K. (2018), 'The Roles of Knowledge Sources in and out of the Value Chain on Radical and Incremental Innovation: Moderating Effects of Knowledge Sources on the R&D Investment-Innovation Relationship', *Journal of Korea Technology Innovation Society*, vol.21, no.1, pages 454-490.

sektor ses FoU, där akademin är ursprungskällan, ha en positiv effekt på produktinnovation, men studien finner ingen signifikant effekt på processinnovation. Effekten är den motsatta för externa källor av FoU som kommer från andra företag, dvs. de har en positiv effekt på processinnovation, men ingen signifikant effekt på produktinnovation.[7]

Strategiska partnerskap och FoU-intensitet analyseras närmare i en empirisk studie av Bustinza med flera (2019). Framförallt undersöker forskarna om det finns ett samband mellan tillverkande företag i FoU-starka industrier och dess implementering av kunskapsintensiva tjänster (KIT) från partnerskap och hur det påverkar deras innovationspotential. 370 stora tillverkare världen över ingår i urvalet för studien. Resultaten är tydliga. Strategiska partnerskap, mellan FoU-starka industrier och KIT, leder till mer framgångsrik produktinnovation i tillverkningsföretag, vilken drivs av ett mer tjänstifierat innehåll.[8]

En vidare ström av litteratur inom innovationsstudier berör effekterna av FoU på företagens exportbenägenhet och materiella investeringar.[9] Bland annat analyserar Carboni och Medda (2018) mekanismerna bakom FoUs påverkan på företags exportbenägenhet och materiella investeringar genom att använda sig av ett stort urval av tillverkningsföretag från sju europeiska länder. Resultatet från studien visar att sambandet mellan FoU och exportbenägenhet är positivt och signifikant. Det vill säga, ju större FoU insats i tillverkningsföretag, desto högre är dess exportbenägenhet. Likaså finner studien ett positivt och signifikant samband mellan FoU och materiella investeringar.[10] Även Falk och Lemos (2019) finner klara samband mellan FoU, produktivitet och exportbeteende i små och medelstora företag i Österrike. De empiriska resultaten visar att både FoU och produktivitet har ett positivt och signifikant samband med exportbeteendet hos små och medelstora företag. Med andra ord, ju högre FoU och högre produktivitet, desto fler små och medelstora företag med exportverksamhet.[11] Med hjälp av ett paneldataset med företag från den sydkoreanska tillverkningsindustrin undersöker Kim (2026) sambandet mellan extern FoU och intern FoU i relation till företags exportbenägenhet. Inom högteknologisk industri visar resultaten att extern och intern FoU kompletterar varandra och effekten på exportintensiteten är positiv och statistiskt säkerställd. Inom medel- och lågteknologisk industri verkar extern och intern FoU snarare fungera som substitut och effekten på företags exportintensitet är negativ – sambandet kan dock inte statistiskt säkerställas i studien. Vad gäller företags exportdeltagande observeras inga sådana skillnader i sambanden. Detta tyder på att en synergistisk användning av intern och extern FoU inte är en avgörande faktor för att börja exportera, men att användningen blir avgörande när företagen väl konkurrerar på den internationella marknaden.[12]

I en annan studie av Mavroudi et al (2023) måste innovativa företag besluta om de ska specialisera sig på antingen utforskande eller exploaterande FoU eller anta en FoU-strategi som är både utforskande och exploaterande på samma gång. Studien analyserar hur effekterna av en vald FoU-strategi och företagsprestation påverkas av de FoU-strategier som andra företag i dess bransch använder. Ett stort urval på strax över 35 500 observationer används för att identifiera vilken FoU-strategi som är optimal för företag och ger prestationshöjande fördelar. Resultaten indikerar att en FoU-strategi som liknar den i resten av branschen minskar företagsprestationen. Å andra sidan förbättrar en FoU-strategi som skiljer sig från branschens dominerande FoU-strategi företagsprestationen.[13] Saharti (2025) presenterar empiriska bevis

---

[7] Medda, G. (2018), 'External R&D, 'Product and Process Innovation in European Manufacturing Companies', *The Journal of Technology Transfer*, vol.45, (July), pages 339–369.
[8] Bustinza, O. F., Gomes, E., Vendrell-Herrero, F. and T. Baines (2019), 'Product–Service Innovation and Performance: The Role of Collaborative Partnerships and R&D Intensity', vol.49, no.1 (Special Issue), *Industry and International Aspects on R&D Management*, (January), pages 33-45.
[9] Materiella investeringar avser här investeringar i fastigheter, andra företag, tillgångsinfrastruktur, varor kopplat till teknologi.
[10] Carboni, O. A. and G. Medda (2018), 'R&D, Export and Investment Decision: Evidence from European Firms', *Applied Economics*, vol.50, no.2, pages 187-201.
[11] Falk, M. and F. F. Lemos (2019), 'Complementarity of R&D and Productivity in SME Export Behavior', Journal of Business Research, vol.96, (March), pages 157-168.
[12] Kim, M. (2026), 'Heterogeneous Effects of Internal and External R&D on Export Performance by Industry Technology Level', *Applied Economics*, (June 2026), vol. 58, no. 30, pages 5909-5921.
[13] Mavroudi, E., Kesidou, E. and K. Pandza. (2023), 'Effects of Ambidextrous and Specialized R&D Strategies on Firm Performance: The Contingent Role of Industry Orientation', *Journal of Business Research*, (January 2023), Vol. 154.

för hur innovation (i form av FoU-intensitet, FoU relativt till tillgångar samt FoU-tillväxt) och företagstillväxt påverkar företagsprestationen. I detta sammanhang mäts företagsprestation utifrån både arbetsproduktivitet och tillgångsomsättning. Studien bygger på ett paneldataset med 252 företag från G7-ekonomier under perioden 2020–2024. Resultaten visar på en genomgående och signifikant positiv kausal effekt av innovation på arbetsproduktivitet, vilket bekräftar att innovation är en drivkraft för att uppnå effektivitet på företagsnivå. Dock uppvisar innovation ett negativt och signifikant samband med tillgångsomsättning. Det senare sambandet pekar på kortsiktiga avvägningar för operativ effektivitet – särskilt i företag med aggressiva FoU-strategier.[14]

Det finns även studier som trycker på andra faktorer som mer drivande vad gäller innovation än rena FoU-utgifter. Hervás-Oliver med flera (2021) pekar på att samarbete mellan företag och forskningsinstitutioner är viktigare för innovationer än storleken på FoU-investeringarna. Framförallt beror det dock på den regionala kontexten, där förutsättningarna och förmågan skiljer sig åt väldigt mycket. Det krävs en kreativ miljö, annars är investeringarna bortslösande.[15]

Även Hilkenmeier med flera (2021) lyfter fram andra processer än monetära investeringar som drivande bakom innovation. Deras studie fokuserar på hur teknologisk kunskapsöverföring genom samarbeten kan leda till ytterligare utveckling och tillväxt, även om de inte går in på djupet kring betydelsen av nivåerna på FoU-investeringar.[16]

Flertalet innovationsstudier finner ett signifikant samband mellan FoU och innovation. I detta avseende tar innovationerna form av nya produkter och processer eller som nya tjänster eller som patentansökningar med mera. Vanligtvis är detta samband positivt och långsiktigt. Det vill säga att om företagens satsningar på FoU ökar är dess långsiktiga belöning en högre innovationspotential genom att fler patentansökningar eller fler nya produkter, tjänster och processer introduceras på marknaden. Därtill finns också flertalet empiriska studier som bevisar att FoU har en positiv påverkan på företagens exportbenägenhet, produktivitet samt dess materiella investeringar. Ett FoU-intensivt näringsliv kan därmed bereda väg för framtidens innovativa och hållbara lösningar. Idag är dessa hållbara innovationer från företagen mer viktiga än någonsin för att minska avtrycket på miljön.

[14] Saharti, M. (2025), 'R&D and Innovation and Its Impact on Firm Performance and Market Value: Panel Evidence from G7 Economies', *Economies*, (August 2025), vol. 13, No. 9.
[15] Hervás-Oliver J-L., Parrilli M., Rodríguez-Pose A. and F. Sempere-Ripoll. (2021), 'The Drivers of SME Innovation in the Regions of the EU', *Research Policy*, (November 2021), vol. 50, No. 9.
[16] Hilkenmeier F., Fechtelpeter C. and J. Decius. (2021), 'How to Foster Innovation in SMEs: Evidence of the Effectiveness of a Project-based Technology Transfer Approach', *The Journal of Technology Transfer*, (December).

2 FoU i en internationell jämförelse

EU Kommissionen genomför årligen en fokuserad kartläggning över den regionala innovationspotentialen inom EU. I Regional Innovation Scoreboard görs jämförelser och bedömningar över hur regionala innovationssystem inom EU presterar. Den regionala innovationspotentialen mäts utifrån 23 av 32 indikatorer som används för länder i European Innovation Scoreboard (EIS). Innovationspotentialen grupperas till fyra större fundament: grundläggande regionala förutsättningar, investeringar, innovationsaktiviteter samt yttre och inre påverkan på företag (dvs. på dess försäljning, sysselsättning, hållbarhet, handel och produktivitet). Regionernas innovationspotential bedöms enligt grader som går från 'framväxande' till 'ledare', där respektive grad har tre statusnivåer. Till exempel, graden 'framväxande' kan försämras till 'framväxande -' eller förbättras till 'framväxande +'.

Graden 'ledare' är minst till antal och inkluderar totalt 38 regioner med innovationspotential som ligger mer än 125 procent över genomsnittet för EU (se Tabell 1). Regioner med en 'stark' innovationspotential ligger på mellan 100 och 125 procent av EUs genomsnitt och inkluderar 69 regioner inom EU. Graden 'måttlig' innovations-potential inkluderar 74 regioner och här ligger kapaciteten mellan 70 och 100 procent av genomsnittet för EU. Totalt klassas 60 regioner inom EU med en 'framväxande' innovationspotential, vilket innebär att deras resultat är under 70 procent av EU-genomsnittet. Inom gruppen 'ledare' hamnar Stockholm i topp i den senaste mätningen, följt av Köpenhamnsregionen (Hovedstaden). Västsverige hamnar på nionde plats.

TABELL 1 GRADER AV INNOVATIONSPOTENTIAL, TOPP 5 ENLIGT REGIONAL INNOVATION SCOREBOARD 2025

- Framväxande +	- Måttlig +	- Stark +	- Ledare +
Regioner: 60	Regioner: 74	Regioner: 69	Regioner: 38
1. Alentejo (Portugal)	1. Mellersta Norrland (Sverige)	1. West Midlands (Storbritannien)	1. Stockholm (Sverige)
2. Valle d'Aosta (Italien)	2. Saarland (Tyskland)	2. East Midlands (Storbritannien)	2. Hovedstaden (Danmark)
3. City of Belgrade (Serbien)	3. Budapest (Ungern)	3. Northern and Western (Irland)	3. London (Storbritannien)
4. Thessalia (Grekland)	4. Pays de la Loire (Frankrike)	4. Mittelfranken (Tyskland)	4. Zürich (Schweiz)
5. Thraki (Grekland)	5. Lombardia (Italien)	5. Övre Norrland (Sverige)	5. Oberbayern (Tyskland)
			9. Västsverige (Sverige)

Källa: Regional Innovation Scoreboard 2025, EU Kommissionen

2.1 Västsverige – en innovationsledare

Man kan då fråga sig hur regionens innovationspotential står sig gentemot andra regioner inom EU. I Regional Innovation Scoreboard 2025 framstår geografierna som större än vad vi är vana vid i våra jämförelser på läns-, arbetsmarknadsregions- eller storstadsregionsnivå. Här använder sig EU Kommissionen av NUTS2-enheter, vilket för Göteborgsregionens del innebär att geografin avser alla 55 kommuner som ingår i Västra Götaland och Halland. I Stockholms fall avser NUTS2-enheten alla 26 kommuner som bildar Stockholms län, vilket också definierar enheten för Stockholms storstadsregion. Detta innebär att Stockholm får en bättre träffsäkerhet som motsvarar utvecklingen i storstadsregionen. Situationen är den omvända i Göteborgsregionen, då Västsveriges resultat får en sämre träffsäkerhet för att skildra hur den egentliga utvecklingen går i Göteborgsregionen.

Tabell 2 visar Västsveriges resultat från Regional International Scoreboard mellan 2018 och 2025. År 2018 var Västsveriges innovationspotential rankad som den 15 starkaste inom EU. Rankingen har pendlat mellan plats 15 och 18 under perioden 2019-2022. De tre senaste mätningarna visar att Västsveriges innovationspotential har förbättrats och tillhör topp 10 inom EU. I den senaste mätningen, från 2025, var Västsveriges innovationspotential rankat 9 av 241 regioner. Över hela perioden 2018-2025 har Västsveriges grad av innovationspotential tillhört skiktet 'ledare'. Med tanke på den senaste studien finns det dock fortfarande några innovationspotentialfaktorer som behöver förbättras för att ytterligare stärka Västsveriges position, från 'ledare' till 'ledare+'.

Bland annat har indikatorn 'innovationsutgifter som inte är FoU' ett resultat som är lägre än 60 procent (0,50). Även 'försäljning av innovationer, nya för marknad och nya för företag' (0,60) är ett gränsfall för att få underkänt. Andra indikatorer som ligger strax över gränsen för godkänt är 'FoU-utgifter – offentlig sektor' och 'sysselsättning i innovativa företag' (0,61). Det som är anmärkningsvärt i den senaste undersökningen är indikatorerna som visar på styrkorna i Västsveriges företagssektor. Till exempel, indikatorerna 'FoU-utgifter – privat sektor' och 'innovativa SMFs samarbete med andra' (1,00) som noterar ett resultat på maximala 100 procent. Flera indikatorer får ett resultat på över 90 procent såsom 'PCT patentansökningar' (0,95), 'offentliga och privata samskrivna publikationer' (0,93) samt 'molntjänster i företag' (0,90).

Ser vi till långsiktiga förändringar (som går tillbaka fem år) har Västsveriges innovationspotential varit starkast inom indikatorn 'innovativa SMFs samarbete med andra', följt av 'innovationsutgifter per sysselsatt' och 'sysselsatta IKT-specialister'. Den svagaste utvecklingen, 2025 jämfört med 2021, observeras för indikatorerna 'bredbandsutbredning' och inom 'SMF med produktinnovationer'. I den totala rankingen har Västsveriges position inom EU förbättrats med 6 rankingpositioner, från 15:e plats 2021 till 9:e plats 2025.

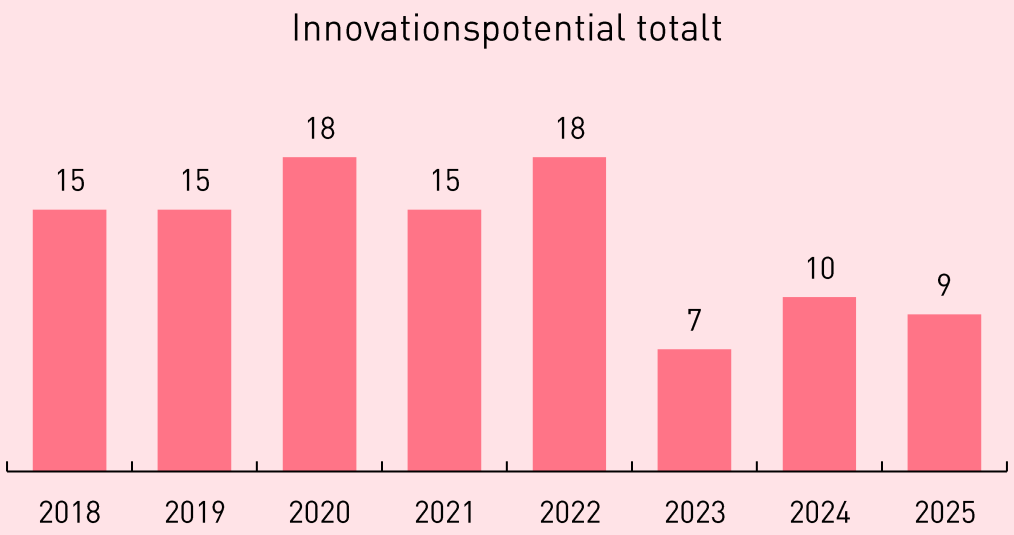
TABELL 2 VÄSTSVERIGES POSITION I REGIONAL INNOVATION SCOREBOARD 2018-2025

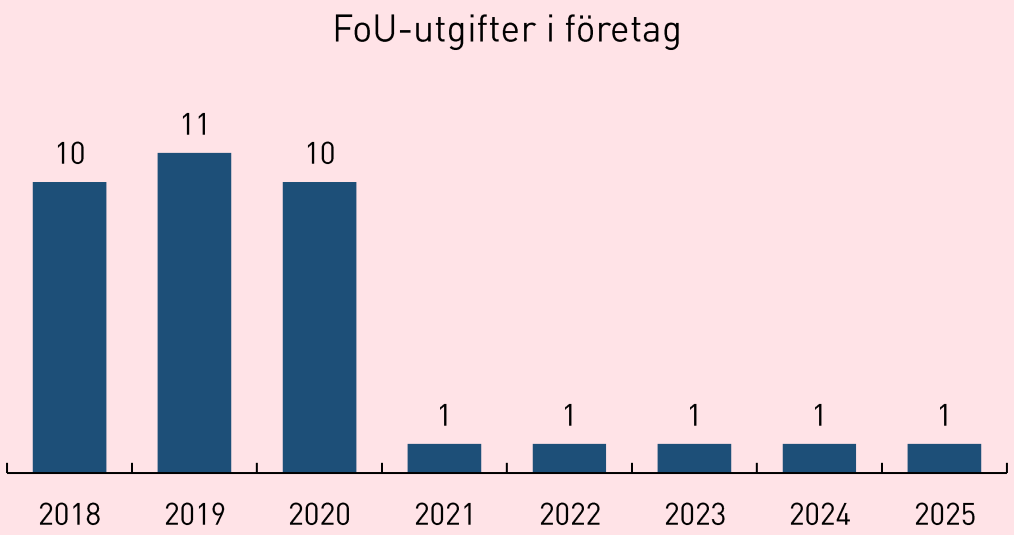
Indikator	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Förändring 5 år (jmf. 2021)
Befolkning med eftergymnasial utbildning	0,67	0,67	0,67	0,67	0,67	0,78	0,82	0,84	+0,18
Livslångt lärande	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	±0,00
Internationella vetenskapliga samskrivna publikationer	0,54	0,57	0,60	0,63	0,66	0,64	0,64	0,70	+0,07
Mest citerade vetenskapliga publikationer (topp 10 %)	0,79	0,85	0,79	0,86	0,84	0,80	0,76	0,77	-0,09
Bredbandsutbredning	0,88	0,88	0,88	0,88	0,88	0,88	0,75	0,68	-0,19
FoU-utgifter – offentlig sektor	0,57	0,57	0,57	0,57	0,57	0,58	0,58	0,61	+0,03
FoU-utgifter – privat sektor	0,99	0,99	0,99	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	±0,00
Innovationsutgifter som inte är FoU	0,47	0,47	0,47	0,46	0,46	0,59	0,59	0,50	+0,04
Innovationsutgifter per sysselsatt	0,55	0,55	0,55	0,56	0,56	0,92	0,92	0,80	+0,24
Molntjänster i företag	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	±0,00
Sysselsatta IKT-specialister	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56	0,70	0,78	0,80	+0,24
SMF med produktinnovationer	0,52	0,52	0,52	0,88	0,88	0,80	0,80	0,72	-0,16
SMF med processinnovationer	0,48	0,48	0,48	0,64	0,64	0,79	0,79	0,67	+0,03
Innovativa SMFs samarbete med andra	0,38	0,38	0,38	0,50	0,50	0,64	0,64	1,00	+0,50
Offentliga och privata samskrivna publikationer	0,85	0,91	0,90	0,92	0,92	0,92	0,91	0,93	+0,01
PCT patentansökningar	0,96	0,98	1,00	1,00	1,00	1,00	0,95	0,95	-0,05
Varumärkesapplikationer	0,80	0,85	0,84	0,77	0,77	0,82	0,77	0,70	-0,07
Designapplikationer	0,75	0,75	0,70	0,67	0,68	0,64	0,63	0,67	±0,00
Försäljning av innovationer, nya för marknad och nya för företag	0,48	0,48	0,48	0,47	0,47	0,50	0,50	0,60	+0,13
Sysselsättning i innovativa företag	0,56	0,56	0,56	0,67	0,67	0,76	0,76	0,61	-0,06
Export av produkter med medelhögt och högt teknikinnehåll	0,66	0,66	0,69	0,69	0,63	0,60	0,69	0,69	±0,00
Utsläpp av partiklar	0,79	0,80	0,85	0,79	0,84	0,87	0,77	0,81	+0,03
Arbetsproduktivitet	0,66	0,66	0,68	0,67	0,70	0,69	0,69	0,70	+0,03
Ranking	15	15	18	15	18	7	10	9	+6
Innovationspotentialsgrad	Ledare	Ledare	Ledare	Ledare	Ledare	Ledare	Ledare	Ledare	

Källa: Regional Innovation Scoreboard 2018-2025, EU Kommissionen

Noter: SMF avser här små och medelstora företag. PCT-patent avser patentregistreringar hos Patent Cooperation Treaty.

Västsveriges ranking i Regional Innovation Scoreboard över tid

3 Företagens FoU-utgifter

Man kan fråga sig vad som ingår i statistiken över företagens utgifter som öronmärkts för FoU. Företagsstatistiken baseras på ett enkäturval som uppräknas till approximerade värden per län. Därmed avser statistiken över företagens FoU-utgifter i egen regi inte en hel population. Företagens utveckling följs över tid. Nya FoU-aktörer läggs till och gamla aktörer som upphört med att bedriva FoU tas bort över åren. Undersökningen utförs av SCB och publiceras vartannat år. Statistiken avser endast utgifter för FoU-verksamhet i Sverige och FoU som bedrivs av svenska och utlandsägda företag i utlandet ingår inte i statistiken. Enkäturvalet görs på företag med minst 10 anställda och avser företagens utgifter för FoU som de själva utför och stödjer. FoU-utgifterna består av två komponenter: utgifter för FoU-arbete samt utgifter för FoU-investeringar.

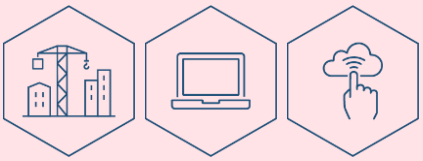
Utgifter för FoU-arbete avser bland annat 'löner för egen FoU-personal'. I FoU-arbete ingår även företagets utgifter för att köpa in FoU-arbete från andra företag och utgifter företaget har för att understödja FoU-arbete i andra organisationer. Å andra sidan består FoU-investeringar av utgifter för fysiska och teknologiska nödvändigheter som krävs för att kunna bedriva FoU-arbetet på företaget. Här ingår poster såsom 'byggnader, mark och fastigheter', 'maskiner och inventarier' samt 'mjukvara och andra IT-system'. Till exempel, Geelys etablering av ett innovationscenter i Göteborg går in i statistiken under posten 'byggnader, mark och fastigheter', 'maskiner och inventarier' samt 'mjukvara och andra IT-system' medan dess anställda går in under posten 'löner för egen FoU-personal'.

Vad ingår företagens FoU-utgifter?

Utgifter för eget FoU-arbete

- Löner för egen FoU-personal
- Utgifter för att köpa FoU-arbete
- Utgifter för att understödja FoU-arbete

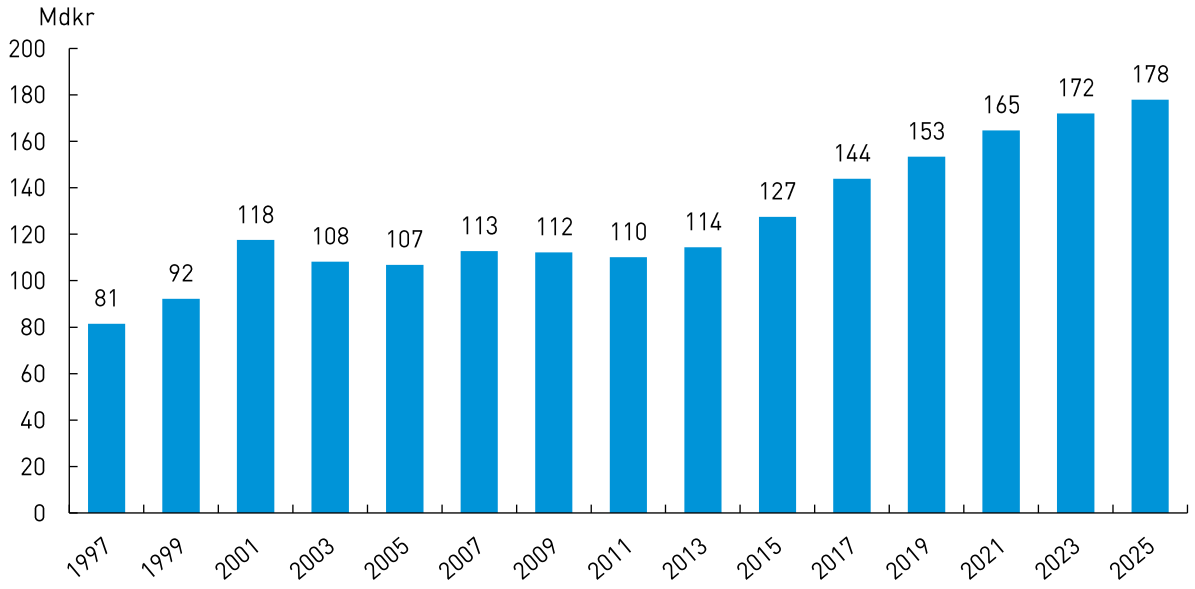
Utgifter för egna FoU-investeringar

- Byggnader, mark och fastigheter
- Maskiner och inventarier
- Mjukvara och andra IT-system

3.1 Företagens FoU-utgifter i Sverige

Sveriges företag satsar enorma resurser på att bedriva forskning och utveckling i egen regi. Räknat i reala termer har FoU-utgifterna mer än fördubblats sedan 1997. Figur 1 visar hur företagens FoU-utgifter har utvecklats över tid i Sverige. 1997 satsade företagen omkring 81 miljarder kronor (räknat i 2025 års priser). Sett till år 2025 var företagens FoU-utgifter cirka 178 miljarder, vilket motsvarar en real ökning på 118 procent eller 96 miljarder kronor jämfört med 1997. Framförallt är det perioden 2015-2025 som visar på stora FoU-satsningar hos företagen i Sverige, men även under 2001 låg företagens FoU-utgifter på en något högre nivå än genomsnittet för hela perioden.

FIGUR 1 FÖRETAGENS EGNA FOU-UTGIFTER (MDKR, REALT) I SVERIGE, VARTANNAT ÅR FRÅN 1997

Källa: SCB

Hur stor andel av företagens FoU-utgifter i egen regi kan hänföras till en specifik näringsgren? Är det någon bransch som sticker ut vad avser företagens FoU? Tabell 3 presenterar företagens FoU-utgifter för år 2025 genom att bryta ner de cirka 178 miljarderna efter näringsgren.[17]

Den största andelen av företagens FoU-utgifter finns inom 'transportmedelsindustrin'. 2025 stod 'transportmedelindustrin' för cirka 27 procent av företagens FoU-utgifter i Sverige, vilket motsvarar drygt 47 miljarder kronor.

Även näringsgrenen 'information och kommunikation' står för en betydande del av företagens FoU-utgifter i Sverige med drygt 20 procent av rikets totala FoU-utgifter inom företag (vilket motsvarar drygt 36 miljarder kronor). Inom 'information och kommunikation' är det framförallt SNI-segmentet 61-63 som står för den större delen av företagens FoU-utgifter (cirka 94 procent av de samlade FoU-utgifterna inom 'information och kommunikation'). Här ingår företag inom branscher som telekommunikation, dataprogrammering och datakonsultverksamhet, IT och datatjänster samt övriga informationstjänster.

Företag inom 'övrig maskinindustri' (drygt 17 mdkr), 'forsknings- och utvecklingsinstitutioner' (cirka 15 mdkr) samt 'farmaceutiska basprodukter och läkemedel' (cirka 15 mdkr) hade under 2025 den tredje, fjärde och femte största utgiften för att bedriva FoU i egen regi i Sverige.[18] Totalt står branscherna för omkring en tiondel vardera av företagens FoU-utgifter i Sverige.

Tittar vi istället på grövre definierade sektorer där företagen ingår, som varuproducenter och tjänsteproducenter, ser vi att en majoritet av företagens FoU-utgifter i Sverige öronmärks inom varuproducerande företag.[19] Under 2025 stod den varuproducerande delen av näringslivet för 56 procent (vilket motsvarar drygt 100 miljarder kronor) av företagens FoU-utgifter. Resterande 44 procent som satsas

[17] Näringsgren avser svensk näringsgrensindelning (SNI 2025) på två-siffernivå.
[18] Inom forsknings- och utvecklingsinstitutioner ingår bland annat företag som är verksamma inom följande näringsgrenar: 'bioteknisk forskning och utveckling', 'annan naturvetenskaplig och teknisk forskning och utveckling' samt 'samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning och utveckling'.
[19] SCB definierar varuproducerande företag som företag inom SNI-segment 01-43, dvs. här ingår jordbruk, skogsbruk och fiske, hela tillverknings- och utvinningsindustrin samt byggindustrin. Tjänsteproducerande företag hamnar inom SNI-segment 45-99 där hela handeln ingår tillsammans med transportsektorn, företagstjänster, företag inom den offentliga sektorn samt kulturella och personliga tjänster.

inom den tjänsteproducerande delen av näringslivet utgör därmed drygt 77 miljarder av företagens FoU-utgifter i Sverige.

TABELL 3 FÖRETAGENS FOU-UTGIFTER (MDKR) I SVERIGE, EFTER NÄRINGSGREN 2025

Näringsgren	SNI-kod	Mdkr	Andel
Jordbruk, skogsbruk och fiske samt gruvor och mineralutvinning	01-09	0,83	0,5%
Livsmedel, drycker och tobak	10-12	0,49	0,3%
Textil, läder, trä och varor av trä, kork och rotting (utom möbler) samt grafisk reproduktion	13-16+18	0,23	0,1%
Massa, papper och pappersvaror	17	1,88	1,1%
Stenkolsprodukter, petroleumprodukter samt kemisk industri	19-20	0,82	0,5%
Farmaceutiska basprodukter och läkemedel	21	14,73	8,3%
Gummi och plast	22	0,36	0,2%
Andra icke-metalliska mineraliska produkter	23	0,13	0,1%
Stål- och metallverk	24	1,65	0,9%
Metallvaror utom maskiner och apparater	25	3,31	1,9%
Datorer, elektronikvaror och optik	26	4,85	2,7%
Elapparatur	27	4,60	2,6%
Övrig maskinindustri	28	17,36	9,8%
Transportmedelsindustri	29-30	47,25	26,6%
Möbelindustri samt annan tillverkning	31-32	0,35	0,2%
Reparation och installation för maskiner och apparater	33	0,06	0,0%
Energi, vatten och avfall	35-39	0,95	0,5%
Byggindustri	41-43	0,65	0,4%
Handel samt hotell och restaurang	46–47+55–56	9,67	5,4%
Transport och magasinering	49-53	0,19	0,1%
Information och kommunikation	58-63	36,20	20,3%
Finans och försäkring	64-66	2,61	1,5%
Fastigheter, resetjänster samt andra stödtjänster	68+77–81	0,23	0,1%
Juridiska och ekonomiska konsultbyråer	69–70	1,70	1,0%
Arkitektkontor, tekniska konsultbyråer, teknisk provning och analys	71	10,73	6,0%
Forsknings- och utvecklingsinstitutioner	72	14,79	8,3%
Reklam och marknadsföring, andra företagstjänster samt civila myndigheter och försvar	73–75+82+84–99	1,32	0,7%
Företagens FoU-utgifter totalt i Sverige	01-99	177,92	100%
varav varuproducerande företag	01-43	100,48	56%
varav tjänsteproducerande företag	45-99	77,44	44%

Källa: SCB

3.2 Den regionala spridningen av företagens FoU-utgifter i Sverige

Sett till hur företagens FoU-utgifter fördelar sig per län i Sverige ses en tydlig koncentration runt omkring landets tre storstadsområden. Drygt tre fjärdedelar (76%) av företagens FoU-utgifter i Sverige 2025 kan hänföras till Västra Götaland, Stockholm och Skåne. 2025 var företagens öronmärkta budget för att bedriva FoU i egen regi i Sverige cirka 178 miljarder kronor. Av dessa stod Västra Götaland för den största andelen av rikets totala FoU-utgifter i företag med 34,8 procent. Motsvarande andel för Stockholms län var 31,5 procent medan Skåne stod för 10 procent. En stor andel av företagens FoU-utgifter finns även lokaliserad i Östergötlands län vars andel av landets FoU-utgifter i företag ligger på strax över 7 procent (se Figur 2).

FIGUR 2 FÖRETAGENS FOU-UTGIFTER I EGEN REGI (MDKR) OCH ANDEL AV SVERIGE, PER LÄN 2025

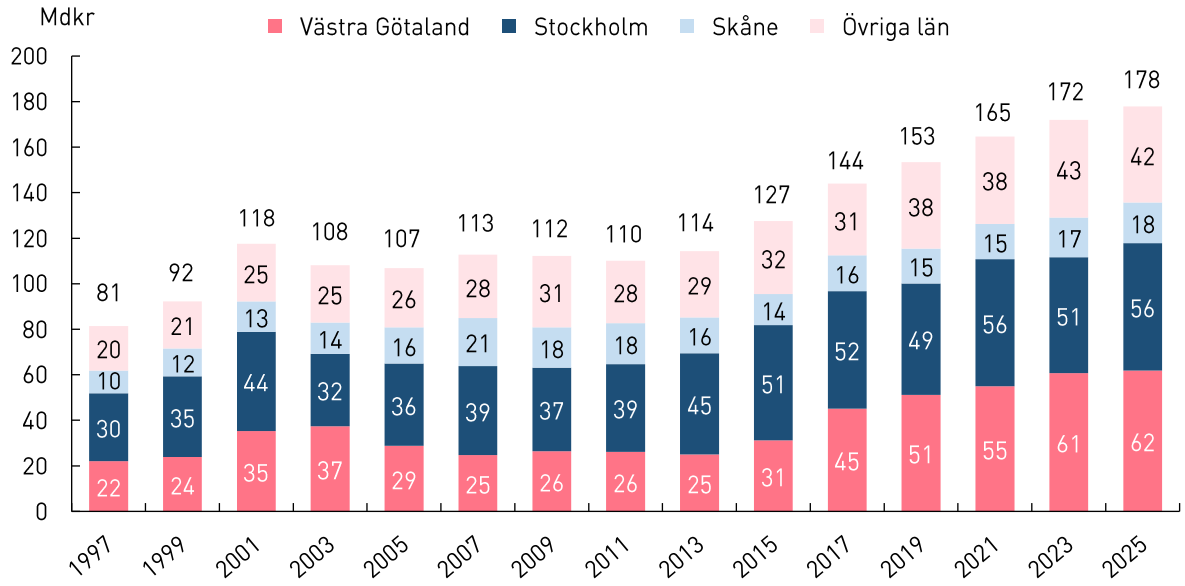
Län	Mdkr	Andel
Västra Götaland	61,8	34,8%
Stockholm	56,0	31,5%
Skåne	17,8	10,0%
Östergötland	12,8	7,2%
Uppsala	4,5	2,5%
Södermanland	3,5	2,0%
Jönköping	3,5	2,0%
Västmanland	3,4	1,9%
Örebro	3,0	1,7%
Blekinge	2,1	1,2%
Norrbotten	1,9	1,1%
Kronoberg	1,5	0,8%
Västernorrland	1,3	0,7%
Gävleborg	1,2	0,7%
Västerbotten	1,2	0,7%
Dalarna	0,8	0,5%
Värmland	0,8	0,4%
Kalmar	0,5	0,3%
Halland	0,3	0,2%
Jämtland	0,1	0,1%
Gotland	0,0	0,0%
Sverige	177,9	100,0%

Källa: SCB

Figur 3 visar hur företagens FoU-utgifter har utvecklats över tid i storstadslänen samt i övriga län från 1997. Stockholms län har över hela tidsperioden stått för den största delen av företagens FoU-utgifter, undantagen är åren 2003, 2019, 2023 och 2025 då Västra Götaland haft störst FoU-utgifter i absoluta tal. Mellan 1997 och 2025 har företagens reala FoU-utgifter i Stockholm pendlat mellan 30-56 miljarder kronor. Över hela perioden satsar Stockholmsföretagen i genomsnitt cirka 43 miljarder på FoU. Västra Götalands företag står också för en stor del av företagens FoU i Sverige med varierande FoU-satsningar över perioden på mellan 22-62 miljarder kronor i reala termer. I genomsnitt under hela perioden satsar företagen i Västra Götaland omkring 37 miljarder kronor på FoU. Motsvarande för Skåne och övriga län visar på ett genomsnitt på 16, respektive 31 miljarder kronor, medan Sverige i stort har ett genomsnitt på 126 miljarder kronor sett över hela tidsperioden 1997-2025.

Under 2025 var företagens FoU-utgifter cirka 62 miljarder kronor i Västra Götaland och 56 miljarder kronor i Stockholm. De två länens företag stod därmed för nästan två tredjedelar (66%) av Sveriges totala FoU-utgifter i företag år 2025. I Skåne var företagens samlade FoU-utgifter cirka 18 miljarder kronor. Sett till reala förändringar mellan 2023 och 2025 så stod Stockholms företag för den största delen av tillväxten i företagens FoU-utgifter. Med en real ökning på 5 miljarder i företagens FoU-utgifter i Stockholm mellan 2023 och 2025 stod länet för cirka 85 procent av Sveriges ökning på omkring 6 miljarder kronor.

FIGUR 3 REALA FOU-UTGIFTER I FÖRETAG (MDKR) I STORSTADSLÄN, VARTANNAT ÅR FRÅN 1997

Källa: SCB

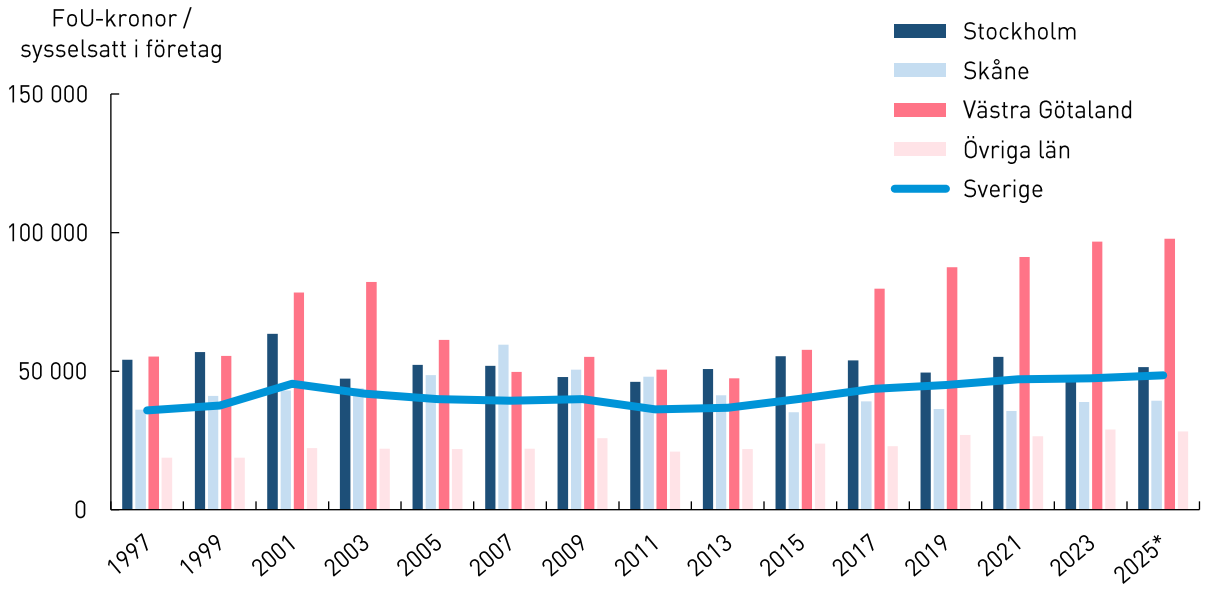
Not: Siffror ovanför staplarna visar Sveriges totala utgifter för FoU i företag i egen regi för respektive referensår.

Stockholm är Sveriges mest befolkade och företagstäta län. Rent teoretiskt ska dess absoluttal och andelar av riket vara störst, vilket också Figur 3 (företagens FoU-utgifter) skildrar under större delar av perioden 1997-2025. Om vi istället normaliserar jämförelsen mellan länen genom att i analysen ta hänsyn till geografins storlek kan vi få mer information om hur intensiva och produktiva företagen är sett till deras FoU-utgifter.

I Figur 4 normaliseras FoU-utgifterna genom att mäta utvecklingen per sysselsatt i företag. Med andra ord har sysselsatta i bolag som ägs av kommuner, regioner och stat räknats bort i nämnaren och endast sysselsatta i företagssektorn ingår. Både Västra Götaland och Stockholm har mest reala FoU-kronor per sysselsatt i företag sett över hela perioden. Över tid satsar dock Västra Götalands företag fler FoU-kronor per sysselsatt i företag än i Stockholm. Undantaget är 1999 och 2013 då Stockholms företag satsade mer FoU-kronor per sysselsatt i företag samt 2007, då företag i både Stockholm och Västra Götaland avsatte färre FoU-kronor per sysselsatt jämfört med företag i Skåne. Sett till 2025 satsade Västra Götalands företag

cirka 98 000 FoU-kronor per sysselsatt i företag, vilket kan jämföras med drygt 51 000 kronor i Stockholm. I Skåne och Sverige var motsvarande drygt 39 000, respektive drygt 48 000 FoU-kronor per sysselsatt i företag. Av 15 perioder om vartannat år har Västra Götalands företag den största FoU-utgiften per sysselsatt i företag under hela 12 perioder. Denna intensitet visar att företagen i Västra Götaland har en stor förmåga, att på eget initiativ, bedriva forskning och utveckling.

FIGUR 4 REALA FOU-KRONOR I FÖRETAG PER SYSSELSATT I PRIVAT SEKTOR - VARTANNAT ÅR FRÅN 1997

Källa: SCB

* Sysselsatta i privat sektor är estimerat utifrån långsiktig trend (1993-2024) för storstadslän och Sverige.

Västra Götalands FoU-utgifter i företag utgör en betydligt större andel av totalen för Sverige jämfört med andra makroindikatorer för länet såsom befolkning, sysselsättning, lönesumma etc. Sett till Sverige så hamnar landet högt upp i internationella mätningar över hur mycket pengar som avsätts till FoU som andel av BNP. 2025 hade Sverige världens femte största FoU-budget i relation till BNP och total FoU stod för hela 3,6 procent av Sveriges BNP. Företagens FoU-utgifter utgjorde 2,7 procent av Sveriges BNP samma år, vilket också anses ligga mycket högt internationellt sett.

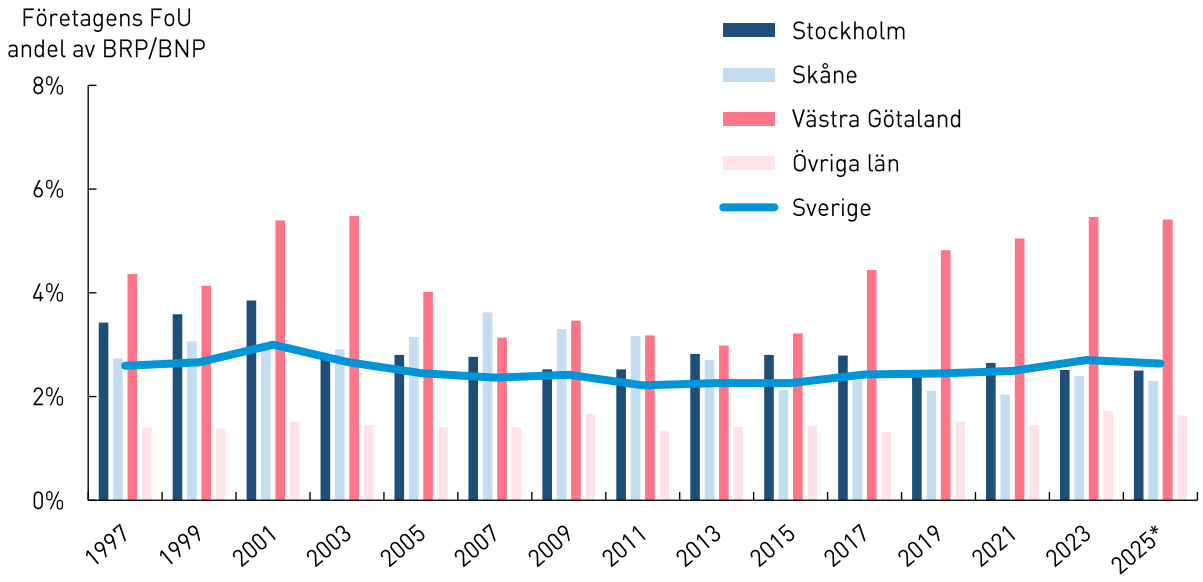
Hur ser det ut på regional nivå, sker en liknande öronmärkning av företagens FoU-utgifter som andel av storstadslänens samlade bruttoregionalprodukt (BRP)?

Enligt Figur 5 har storstadslänen i de flesta fall en högre andel FoU-utgifter i företag i relation till BRP än Sverige i stort. Framförallt avser detta Västra Götaland och Stockholm. Utifrån 15 nedslag över tid (om vartannat år 1997-2025) är Västra Götalands FoU-utgifter i företag som andel av BRP högst alla år, förutom 2007, då Skånes andel är störst.

2001 och 2003 samt perioden 2017-2025 visar sig vara år där företagen haft exceptionellt höga FoU-utgifter i Västra Götaland. Företagens satsningar på FoU motsvarar i genomsnitt 5,2 procent av länets samlade BRP under dessa år. Under 2025 satsade företagen i Västra Götaland cirka 62 miljarder kronor på FoU, vilket innebär att företagens FoU-utgifter som andel av BRP för det senaste året ligger på 5,4 procent.

En intressant observation är att företagens FoU som andel av BRP i Västra Götaland ligger i genomsnitt 1,8 procentenheter högre än jämfört med riket över hela tidsperioden. Här ser vi återigen tydliga bevis på företagens starka FoU-kapacitet i Västra Götaland. En betydligt större andel av bruttoregionalprodukten öronmärks av företagen för att bedriva forskning och utveckling på eget initiativ.

FIGUR 5 FÖRETAGENS FOU-UTGIFTER SOM ANDEL AV BRP I STORSTADSLÄN SAMT FÖRETAGENS FOU-UTGIFTER SOM ANDEL AV BNP FÖR SVERIGE, VARTANNAT ÅR FRÅN 1997

Källa: SCB

* BRP estimerat utifrån långsiktig trend (1993-2024) för storstadslän. BNP för Sverige är preliminär.

Länets FoU-utgifter, efter sektor 2025

Total FoU Västra Götaland	FoU företag	FoU offentlig sektor	FoU akademi
71,8 mdkr	61,8 mdkr	1,8 mdkr	8,2 mdkr
100 % av FoU i län	86,1 % av FoU i län	2,5 % av FoU i län	11,4 % av FoU i län
29,8 % av FoU i rike	34,8 % av FoU i rike	15,9 % av FoU i rike	16,0 % av FoU i rike

Källa: SCB

Hur definieras företagens ägandeform?

Utlandsägt

Företag där mer än hälften av aktierna innehas av en eller flera ägare i utlandet. Om företaget ingår i en koncern i Sverige räknas det som utländskt om moderbolaget i Sverige är utländskt. Är företaget ägt i flera led är det koncernmodern som avgör nationaliteten på företaget.

Svenskt internationellt

Avser företag i Sverige som tillhör en svensk internationell koncern.

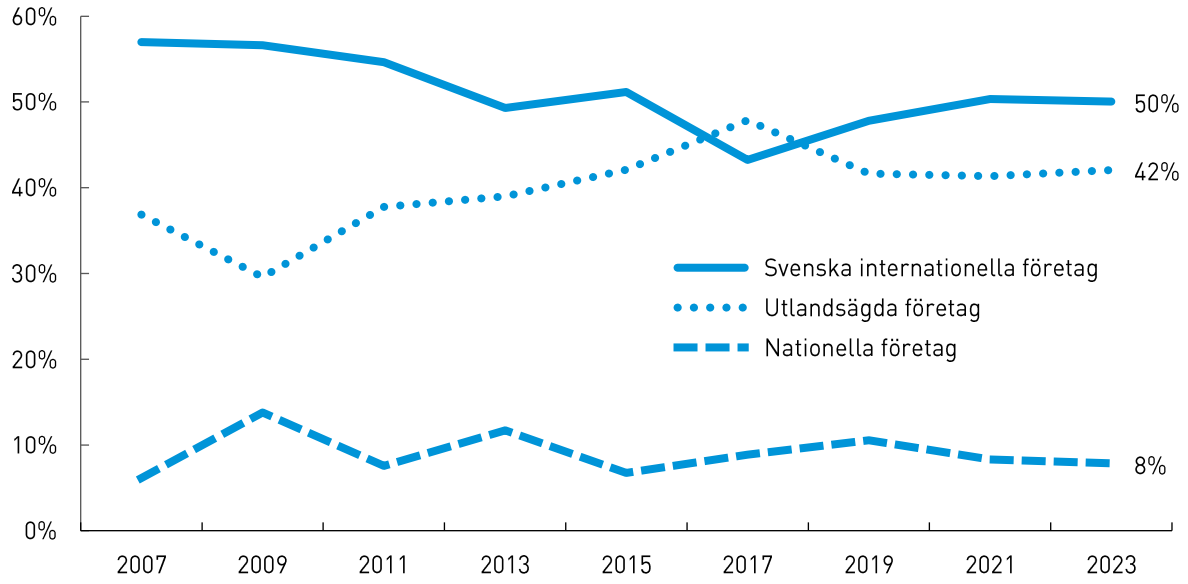
Nationellt

Svenskägda företag som saknar dotterbolag i utlandet.

3.3 Företagens FoU-utgifter efter ägandeform i storstadslänen

Man kan se en tydlig karaktär på företag som bedriver FoU i egen regi i Sverige. En klar majoritet av dessa är antingen utlandsägda eller globalt tillgängliga. Tyvärr kan vi endast se utvecklingen efter ägandeform fram till 2023, då 2025 års FoU-statistik för ägandeform inte publiceras förrän i maj 2027. Av drygt 166 miljarder kronor i FoU-utgifter i Sveriges företag år 2023 (avser 2023-års priser), så stod svenska internationella företag för hälften (50%). Drygt två femtedelar (42%) av Sveriges FoU-utgifter i företagssektorn finns i utlandsägda företag, medan nationella företag stod för lite mindre än en tiondel (8%) av totalen (se Figur 6). Utvecklingen över tid visar att utlandsägda företag satsar allt mer pengar på att bedriva FoU i egen regi. De senaste årens utveckling visar dock att utlandsägda företags andel av företagens samlade FoU-utgifter i Sverige minskat. Trots detta kan vi konstatera att landets utlandsägda företag har en mycket viktig roll för den svenska innovationskraften.

FIGUR 6 FOU-UTGIFTER I OLIKA TYPER AV FÖRETAGSFORMER, ANDEL AV SVERIGES TOTAL VARTANNAT ÅR FRÅN 2007

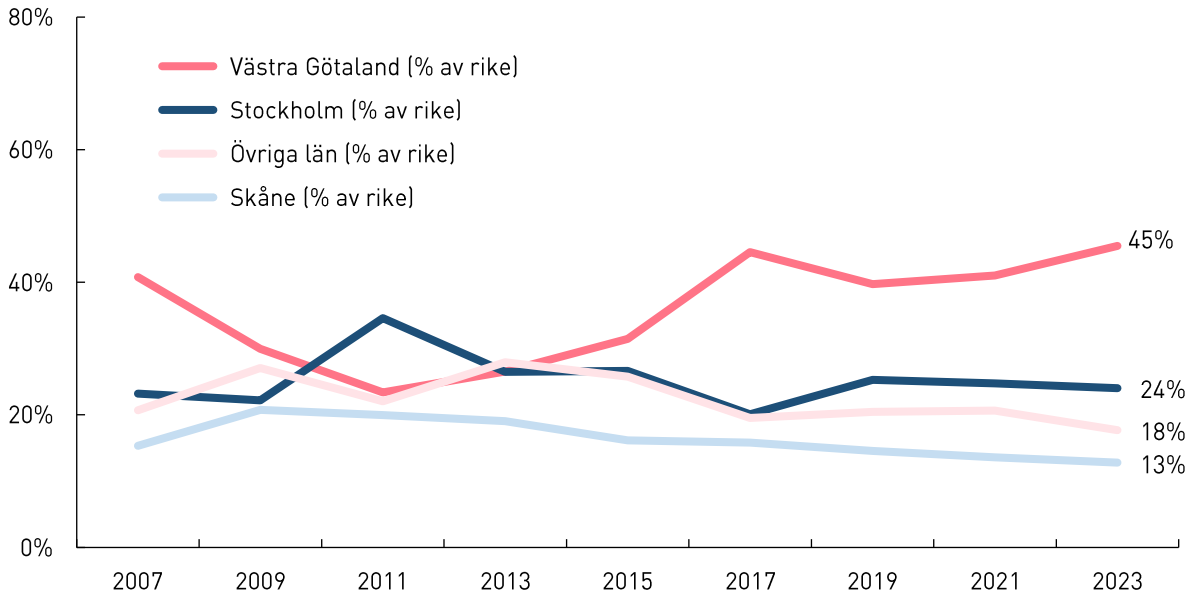

Källa: SCB och Tillväxtanalys

Om vi istället bryter ner företagens FoU-statistik på storstadslän och som andel av landets total för de olika ägandeformerna på företagen får vi en regional överblick på hur stor koncentrationen är runt om i landet.

Figur 7 visar att 45 procent av Sveriges FoU-utgifter i utlandsägda företag år 2023 (motsvarande 32 av totalt 70 miljarder kronor i 2023 års priser) finns i Västra Götaland. Cirka en fjärdedel finns i Stockholms län, medan 13 procent av FoU-utgifterna i utlandsägda företag finns i Skåne.

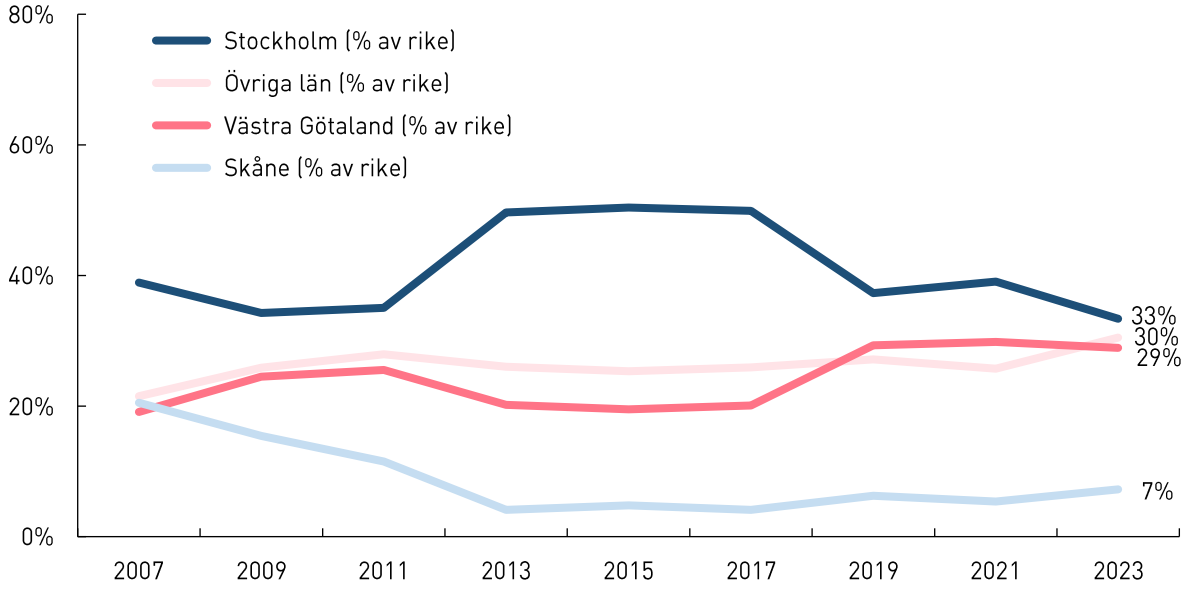
FIGUR 7 FOU-UTGIFTER I EGEN REGI I UTLANDSÄGDA FÖRETAG, ANDEL AV SVERIGES TOTAL VARTANNAT ÅR FRÅN 2007

Källa: SCB och Tillväxtanalys

När det gäller FoU-utgifter i svenska internationella företag (drygt 83 miljarder kronor i 2023 års priser) observeras rikets största koncentration på en tredjedel (27,8 miljarder kronor) i Stockholm. 30 procent av landets FoU-utgifter (25,4 miljarder kronor) i svenska internationella företag finns i övriga län, följt av Västra Götaland vars andel är 29 procent eller drygt 24 miljarder kronor (se Figur 8).

FIGUR 8 FOU-UTGIFTER I EGEN REGI I SVENSKA INTERNATIONELLA FÖRETAG, ANDEL AV SVERIGES TOTAL VARTANNAT ÅR FRÅN 2007

Källa: SCB och Tillväxtanalys

FoU i egen regi

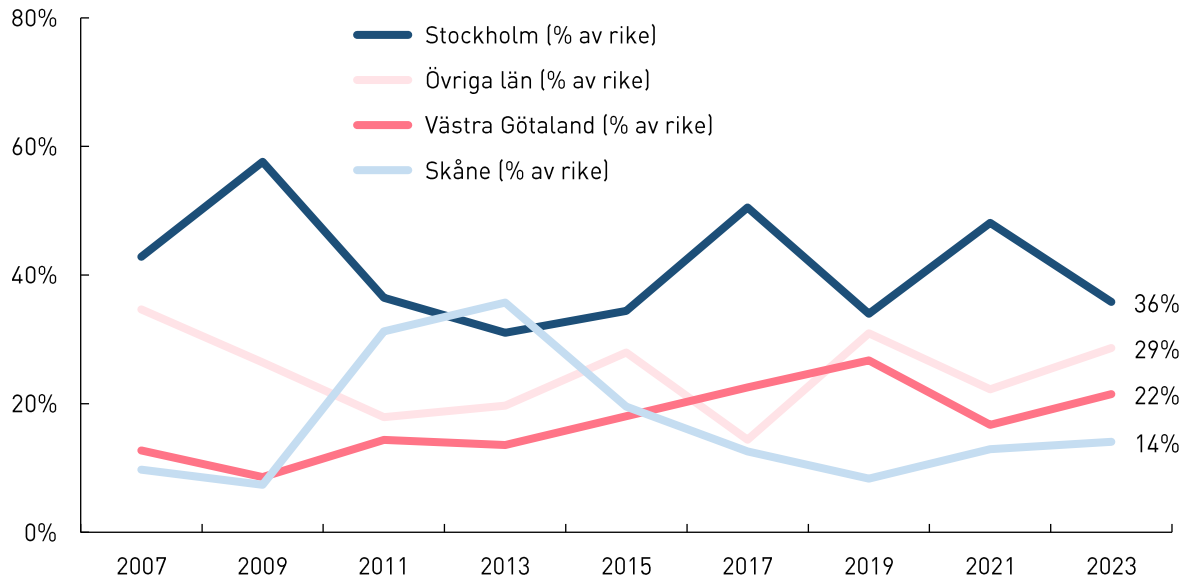
FoU-verksamhet som organisationen har bedrivit med egen personal eller som utförts av konsulter i FoU-projekt som letts av organisationen och där företagets personal arbetat tillsammans med konsulterna.

Till egen FoU räknas även FoU som gjorts på beställning av andra. Utgifter för egen FoU består av både driftkostnader och investeringsutgifter.

Vad betyder 'FoU i egen regi'?

När vi ser till svenska nationella företag utgör Stockholm drygt en tredjedel (4,7 miljarder kronor) av landets samlade FoU-utgifter på drygt 13 miljarder kronor (räknat i 2023 års priser) för just denna typ av ägandeform bland företagen (se Figur 9). Totalt sett är dock FoU-utgifterna inom nationella företag betydligt mindre än för de två tidigare företagsformerna. Drygt en femtedel (2,8 miljarder kronor) av totalen kan hänföras till nationella företag i Västra Götaland, medan Skånes andel är 14 procent (1,8 miljarder kronor).

FIGUR 9 FOU-UTGIFTER I EGEN REGI I NATIONELLA FÖRETAG, ANDEL AV SVERIGES TOTAL VARTANNAT ÅR FRÅN 2007

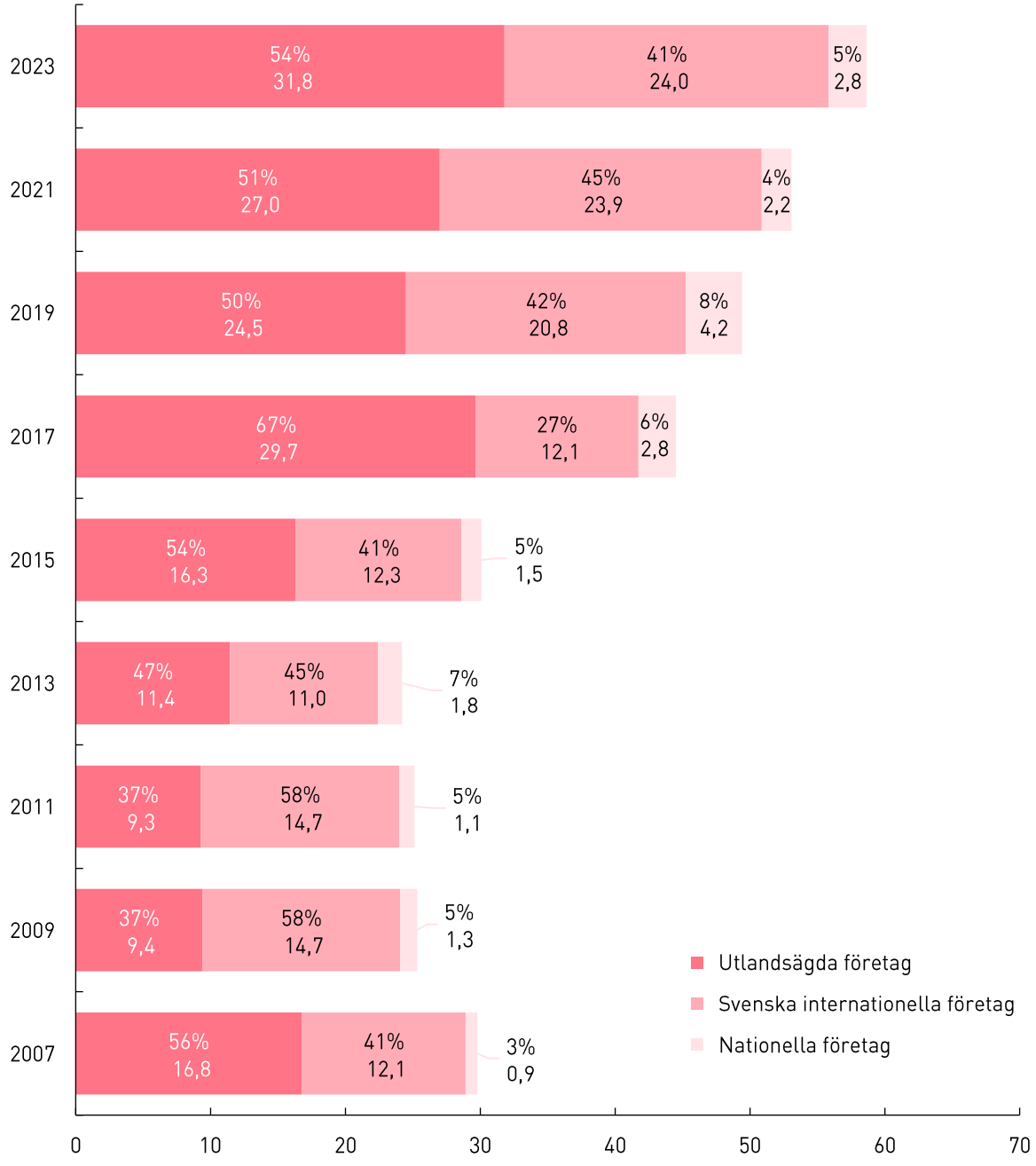
Källa: SCB och Tillväxtanalys

3.4 Företagens FoU-utgifter i Västra Götaland – ägandeform, kronor och andelar

Statistiken för Västra Götaland talar klarspråk. Mer än hälften (54%) av företagens FoU-utgifter som bedrivs i egen regi sker i utlandsägda företag. 2023 stod utlandsägda företag för cirka 32 miljarder kronor av länets samlade FoU i företag på 58,6 miljarder kronor (räknat i 2023 års priser). Här framstår utlandsägda företag i regionen som Volvo Cars, AstraZeneca, Borealis (Borouge International), Zeekr Technology, Geely, Preem och många fler som stora pådrivare till länets samlade FoU-utgifter (se Figur 10). För svenska internationella företag motsvarade FoU-utgifterna under 2023 24 miljarder kronor (41% av Västra Götalands totala FoU-utgifter i företag). Inom denna grupp av företag finns en hel del framgångsrika företag som

AB Volvo, SKF, Ericsson, Stena, Carl Bennet, Essity och många fler företag. Flertalet av dessa företag bedriver FoU i egen regi på en global scen, vilket innebär att hela FoU-budgeten som satsas av företagen inte enbart hamnar i Västra Götaland. Till exempel, AB Volvo och Ericsson satsar betydligt mer än 24 miljarder kronor på FoU, men stora delar av dessa FoU-utgifter hamnar på forskningscenter runt om i världen där företagen bedriver FoU. Nationella företag, dvs. svenska företag utan dotterbolag i utlandet, stod för omkring 3 miljarder kronor i FoU-utgifter i företag år 2023 (vilket motsvarar 5% av företagens samlade FoU i egen regi i Västra Götaland).

FIGUR 10 FÖRETAGENS FOU-UTGIFTER (MDKR I 2023 ÅRS PRISER) I EGEN REGI I VÄSTRA GÖTALAND SAMT ANDEL AV LÄNETS TOTAL (%), VARTANNAT ÅR FRÅN 2007

Källa: SCB och Tillväxtanalys

Globala FoU-utgifter 2025

1,9 mdkr
Carl Bennet

- Svenskt internationellt företag
- Sektor: Industri och medicinteknik
- Huvudkontor: Göteborg

139,4 mdkr
AstraZeneca

- Utlandsägt företag (Storbritannien)
- Sektor: Läkemedel och bioteknik
- Huvudkontor: Cambridge

26,2 mdkr
AB Volvo

- Svenskt internationellt företag
- Sektor: Fordonsindustri
- Huvudkontor: Göteborg

3,4 mdkr
SKF

- Svenskt internationellt företag
- Sektor: Tillverkning av lager, kugghjul med mera
- Huvudkontor: Göteborg

26,1 mdkr
Volvo Cars

- Utlandsägt företag (Kina)
- Sektor: Fordonsindustri
- Huvudkontor: Göteborg

4 Vad krävs för att höja företagens FoU-utgifter?

Att Göteborgsregionens näringsliv satsar mycket pengar på FoU är ingen nyhet. Vi har i tidigare avsnitt sett att Västra Götalands andel av företagens FoU i egen regi ligger på drygt en tredjedel av företagens samlade FoU-utgifter i Sverige. En hel del av företagens FoU i Västra Götaland investeras av företag med lokalisering i Göteborgsregionen. Därför är det viktigt att skapa förutsättningar för att ytterligare stärka regionens redan FoU-intensiva näringsliv. Från flertalet empiriska studier finns det starka bevis på att FoU-intensiva verksamheter inom företag genererar framtida ökade värden åt företagen genom förbättrade produkter, tjänster och processer samt genom att nya marknader kan penetreras. De ökade värdena kan omsättas i att ytterligare höja företagets produktivitet genom investeringar i ny teknik och/eller ökade resurser till att rekrytera ny arbetskraftskompetens. På så sätt stärks företagens produktivitet och konkurrenskraft.

4.1 Räkneexempel - företagens FoU som andel av BRP ökar med 1 procentenhet

För att estimera hur mycket Göteborgsregionens företag satsar på FoU i egen regi använder vi oss av ett flertal indikatorer där data finns på finare nivå för att vikta Göteborgsregionens andel av länstotalen. Bland annat tittar vi på arbetsställen, arbetsställen med fler än 50 anställda, befolkning, arbetstillfällen (sysselsatt dagbefolkning), lönesumma samt exportvärde under perioden 2009-2025. Argumenten för att just dessa indikatorer används som vikt dras från empirisk litteratur där bland annat FoU-intensiva företag vanligtvis befinner sig nära befolkningstäta regioner, där tillgången till arbetskraftskompetens och lönepremium för arbetstagaren är som störst. Som kontrollvariabler ingår här även samlat exportvärde för regionen då vi tidigare sett att många företag som bedriver FoU har verksamhet på internationella marknader. En ytterligare kontrollvariabel som vi tar med avser hur stor andel regionen har av arbetsställen, samt andel av arbetsställen med 50 eller fler anställda då FoU-utgifter bland koncerner (utlandsägda och svenska) står för en betydande del av företagens samlade FoU-utgifter.

Medianandelar över tid visar att Göteborgsregionens andel av länets total ligger mellan 57-79 procent beroende på vilken indikator vi tittar på (se Tabell 4). Via ett genomsnitt på medianerna kan vi ta fram en rimlig andel för Göteborgsregionen som uppskattas vara 64 procent under perioden 2009-2025. En viss del av Göteborgsregionens FoU-utgifter i företag hamnar i Hallands län i och med att Kungsbacka ingår i Halland. Dock uppskattas detta ha en minimal påverkan på den generella bilden i Göteborgsregionen.

TABELL 4 GÖTEBORGSREGIONENS ANDEL AV VÄSTRA GÖTALAND FÖR OLIKA MAKROINDIKATORER, FRÅN 2009

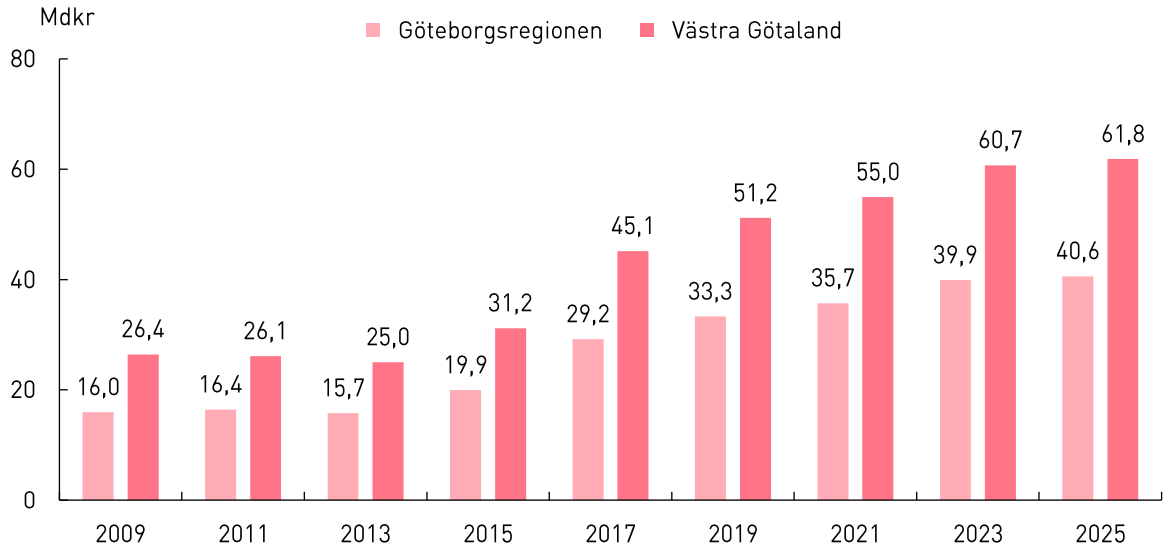
År	Arbetsställen (totalt)	Arbetsställen (50+ anställda)	Befolkning	Arbetstillfällen (dagbefolkning)	Lönesumma	Exportvärde	Snitt över indikatorer
2009	56%	60%	58%	60%	63%	65%	60%
2011	56%	60%	59%	60%	64%	77%	63%
2013	56%	61%	59%	61%	65%	76%	63%
2015	57%	62%	60%	62%	65%	79%	64%
2017	57%	62%	60%	62%	66%	81%	65%
2019	58%	62%	60%	63%	67%	81%	65%
2021	58%	61%	61%	63%	67%	80%	65%
2023	59%	62%	61%	64%	68%	81%	66%
2025	59%	61%	62%	64%	68%	80%	66%
Medel	57%	61%	60%	62%	66%	78%	64%
Median	57%	61%	60%	62%	66%	79%	64%

Källa: Egen bearbetning utifrån statistik från SCB

Figur 11 visar företagens estimerade FoU-utgifter (i mdkr realt) i Göteborgsregionen. Här har vi använt Göteborgsregionens årliga snitt från Tabell 4 och estimerat vad Göteborgsregionens andel väntas vara utifrån Västra Götalands utfall i FoU-utgifter i företag. För 2025 har omkring två tredjedelar (66 procent) av

företagens FoU-utgifter i Västra Götaland allokerats till Göteborgsregionen. Detta motsvarar 40,6 miljarder kronor av företagens FoU-utgifter i Västra Götaland som totalt sett är 61,8 miljarder kronor.

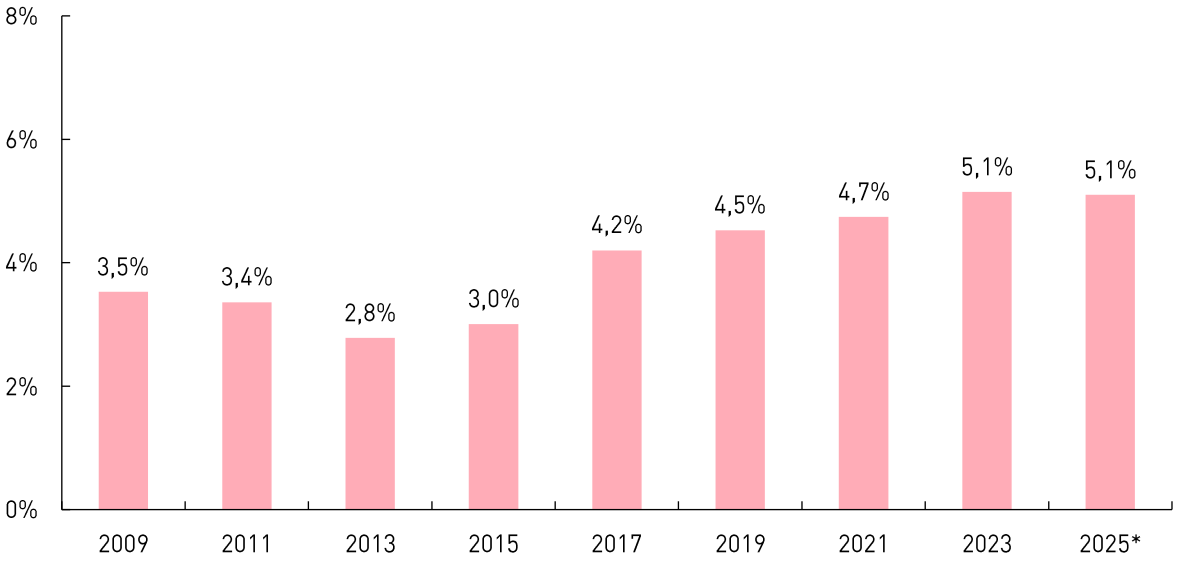
FIGUR 11 FÖRETAGENS ESTIMERADE FOU-UTGIFTER I GÖTEBORGSREGIONEN SAMT FÖRETAGENS FOU-UTGIFTER I VÄSTRA GÖTALAND, (REALT I MDKR), VARTANNAT ÅR FRÅN 2009

Källa: Egen bearbetning utifrån statistik från SCB

För normaliseringssyften brukar internationella jämförelser mellan länder och mellan regioner räknas utifrån andelar av till exempel bruttonationalprodukt (BNP) eller bruttoregionalprodukt (BRP), sysselsatta i företagssektorn och invånare etc. Här väljer vi att analysera företagens FoU-utgifter som andel av Göteborgsregionens BRP. Göteborgsregionens privata och offentliga sektorer skapar stora förädlingsvärden som går till regionens samlade BRP. 2025 uppskattas Göteborgsregionens samlade BRP för varor och tjänster vara 796 miljarder kronor. Om vi ställer företagens estimerade FoU-utgifter mot Göteborgsregionens BRP så motsvarar de 5,1 procent år 2025 (se Figur 12).

FIGUR 12 FÖRETAGENS FOU-UTGIFTER (ESTIMERAT) SOM ANDEL AV BRP I GÖTEBORGSREGIONEN, VARTANNAT ÅR FRÅN 2009

Källa: Egen bearbetning utifrån statistik från SCB

* BRP är estimerat utifrån långsiktig trend för Göteborgsregionen (1993-2024).

Huvudfrågan för detta avsnitt återstår fortfarande: Vad krävs för att öka företagens FoU-utgifter som andel av BRP, med säg 1 procentenhet?

För år 2025 estimeras Göteborgsregionens FoU-utgifter i företag till 40,6 miljarder kronor eller 5,1 procent av BRP. Om andelen ska öka med 1 procentenhet måste företagens FoU-utgifter som andel av BRP gå från 5,1 procent till 6,1 procent. För att andelshöjningen ska kunna gå till krävs att FoU-utgifterna ökar mer än ökningen i bruttoregionalprodukten. Företagens FoU-utgifter som andel av BRP kan också öka vid en lågkonjunktur: till exempel genom att företagen håller öronmärkta resurser till FoU oförändrade, eller att företagens FoU-utgifter minskar mindre i proportion till minskningen i BRP, eller genom att företagen istället väljer att öka deras FoU-utgifter samtidigt som BRP minskar.

Ökning i procentenheter

Företagens FoU ↑↑ och BRP ↑	Företagens FoU / BRP ↑
Företagens FoU ↑ och BRP ↓	Företagens FoU / BRP ↑
Företagens FoU ↓ och BRP ↓↓	Företagens FoU / BRP ↑
Företagens FoU ±0 och BRP ↓	Företagens FoU / BRP ↑

Minskning i procentenheter

Företagens FoU ↓↓ och BRP ↓	Företagens FoU / BRP ↓
Företagens FoU ↓ och BRP ↑	Företagens FoU / BRP ↓
Företagens FoU ↑ och BRP ↑↑	Företagens FoU / BRP ↓
Företagens FoU ±0 och BRP ↑	Företagens FoU / BRP ↓

Hur förändras företagens FoU-utgifter som andel av BRP?

Göteborgsregionen har en genomsnittlig årlig real BRP-tillväxt mellan 2009 och 2024 på 3,5 procent, vilket anses vara en bra bit över 2000-talets långsiktiga trend på 3,1 procent. Om vi tar hänsyn till en återhämtande ekonomi under både 2025 och 2026 och återgår till räkneexemplet kan vi anta att BRP fortsätter öka – dock, är det mer sannolikt att den regionala BRP-tillväxten ligger klart under långsiktig trend med en tillväxt om 2,4 procent. Med en utveckling under långsiktig trend väntas Göteborgsregionen ha en BRP motsvarande 834 mdkr år 2027. En höjning av FoU-utgifternas andel av BRP med 1 procentenhet från 2025 innebär att andelen är 6,1 procent år 2027. 6,1 procent av 834 miljarder kronor betyder att företagens samlade FoU-utgifter måste vara 50,9 miljarder kronor för att hålla andelshöjningen på 1 procentenhet tillfredsställd år 2027. I reala termer kräver denna utveckling en behovsökning på drygt 10 miljarder i FoU-utgifter från företag i Göteborgsregionen år 2027 jämfört med 2025 (se Tabell 5).

TABELL 5 ETT RÄKNEEXEMPEL – MED HUR MÅNGA KRONOR MÅSTE FÖRETAGENS FOU-UTGIFTER ÖKA FÖR ATT HÖJA DESS ANDEL AV BRP MED 1 PROCENTEHET MELLAN 2025 OCH 2027, GÖTEBORGSREGIONEN

BRP utveckling	Årlig real BRP-tillväxt (i %) fram till 2027	BRP (MDKR), 2027	Företagens FoU som andel av BRP (i %), 2027	Företagens FoU (i mdkr), 2027	Real behovsökning, företagens FoU (i mdkr)
Över trend	3,5%	853	6,1%	52,0	11,5
Följer trend	3,1%	845	6,1%	51,5	11,0
Under trend	2,4%	834	6,1%	50,9	10,3

Källa: Egen bearbetning utifrån statistik från SCB

Så hur kan vi få fler företag att öronmärka mer resurser åt FoU och på detta sätt stärka Göteborgsregionens FoU-utgifter med ytterligare 10 miljarder fram till 2027?

4.2 Åtgärder för ökad FoU-kraft hos företagen

Vad för åtgärder kan man då sätta in för att öka företagens FoU-kraft och vad leder dessa satsningar till? Redogörelsen berör företag i alla storlekar. Ytterligare karaktärsdrag hos företagen är att de bär på en hög arbetskraftskompetens och har en stor samarbetsvilja. Från empiriska studier framgår det att större satsningar på FoU inom företag har en tendens att öka sannolikheten för att fånga disruptioner genom att företagen lyckas med att marknadsföra fler innovativa varor, tjänster och processer.

För att bli innovativt som företag krävs en hel del olika verktyg. Verktyg, stora som små, kan påverka företagens förmåga att fånga utrymmet för disruptioner i tid och rymd. Några faktorer spelar extra stor roll och en hel del empiriska bevis finns som stöd för dessa. Framförallt rör det sig om tillgång till arbetskraftskompetens, mötesplatser, individers rörlighet på arbetsmarknaden, närhet till kunder och klusterinitiativ, stabilitet i juridiska system, patentskydd och immaterialrätt, tillgång till samverkansplattformar, test- och demonstrationsmiljöer och forskningsinfrastruktur samt tillgång till kapitalstarka investerare. Det är dock viktigt att påpeka att det finns en rad andra underliggande faktorer som stärker företagens innovationskraft som vi inte tar upp här. I IVAs FoU-barometer 2026 listar FoU-chefer på företag i Sverige de viktigaste faktorerna för lokalisering av FoU (se Tabell 6).[20] I undersökningen ses framförallt ett stabilt juridiskt system som den absolut viktigaste faktorn för att lokalisera FoU för företagen i Sverige. Kompetenstillgång av FoU-personal samt Sveriges forsknings- och innovationspolitik är också faktorer som spelar en viktig roll för att lokalisera FoU.

TABELL 6 HUR VIKTIGA ÄR FAKTORERNA FÖR LOKALISERING AV FOU PÅ EN FEMGRADIG SKALA?

Rank	Faktor	Betyg
1	Ett stabilt juridiskt system	4,7
2	Kompetenstillgång av FoU-personal	4,6
3	Sveriges forsknings- och innovationspolitik	4,4
4	Patentskydd och andra immaterialrättsregler	4,2
5	Möjlighet till samverkan med universitet och högskolor inom FoU	4,0
6	Närhet till kunder och marknader	3,9
7	Direkta offentliga stöd till företag	3,8
	Skattesystemet i sin helhet	3,8
	Närhet till kunskapsintensiva kluster	3,8
	Möjlighet till skatteavdrag för FoU	3,8
8	Tillgång till forskningsinfrastruktur	3,7
	Möjligheter till FoU-samverkan med andra företag	3,7
9	Tillgång till test- och demonstrationsmiljöer	3,6
	FoU-samverkan med forskningsinstitut	3,6
	FoU-samverkan med myndigheter och andra offentliga organisationer	3,6
10	Möjlighet till samverkan med högskolor inom utbildning	3,5

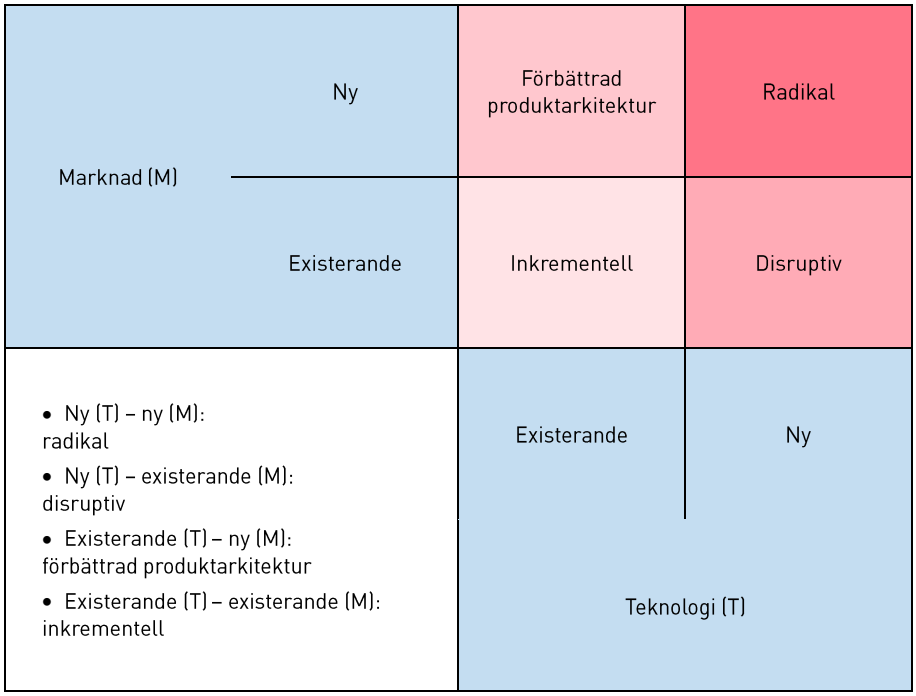
Källa: IVA (2026)

En genomgång av olika typer av innovation visar att det finns fyra grovt definierade stadier för en innovation. I denna kontext tar innovationen en form av en vara, tjänst eller process (den senare kopplad till produktion av varor och tjänster). Innovationens stadie bestäms utifrån hur innovationen förhåller sig (som ny eller existerande) gentemot marknad och teknologi. Figur 13 samlar de fyra innovationstyperna. När både teknologi och marknad är existerande för en innovation, anses den vara inkrementell.[21] Om en innovation ses som ny för marknaden samtidigt som den existerar teknologiskt rör det sig om en innovation med

[20] IVA (2026), 'FoU-Barometer 2026', Näringslivets FoU-investeringar, Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA), november 2026, Stockholm, Sverige.
[21] Inkrementella innovationer med existerande marknad och teknologi avser små stegvisa förbättringar av en redan befintlig vara, tjänst eller process.

förbättrad produktarkitektur. När en innovation använder en ny teknologi samtidigt som en marknad redan existerar anses innovationen vara disruptiv. Om teknologin bakom en innovation är ny och nya marknader öppnas upp för innovationen anses den vara radikal. Det är inom de två senare segmenten som de största framgångarna nås av företagen.

FIGUR 13 OLIKA INNOVATIONSTYPER FÖR MARKNAD OCH TEKNOLOGI

Källa: Slater med flera (2013) [22]

Att skapa förutsättningar för regionens företag att stärka sin FoU-kraft kan göras på flera olika sätt. Bland annat kan förutsättningar stärkas genom samverkansprojekt. Redan idag sker flertalet större samverkansprojekt i Göteborgsregionen där fokus är riktat på att ta fram och testa varor, tjänster och processer i verkliga test- och demonstrationsmiljöer.

Ett annat sätt att stärka FoU-kraften i Göteborgsregionen är att arbeta mer strategiskt med nya etableringar, framförallt genom att attrahera fler FoU-intensiva företag till att etablera verksamhet i regionen. Företag med en tydlig inriktning på arbete och investeringar kopplat till FoU kan bidra till att ytterligare stärka regionens framtida innovations- och konkurrenskraft.

Allokeringsinriktade insatser kan också bidra till att stärka företagens FoU-kraft genom omställning och nytänkande i hur verksamheter producerar sina varor och tjänster i regionen. Här kan till exempel resurser allokeras (eller öronmärkas) till en viss typ av innovation kopplat till byggnation, infrastruktur och produktion, vilket gör det möjligt för företag att stärka kapitalflödet till att bygga mer hållbart eller använda mindre energi för industriell produktion eller för att ta fram mer hållbara lösningar för transporter med mera. Ett exempel på detta i Göteborgs Stad är allokeringssystemet 'Gröna obligationer'.

Storföretagen står för en betydande del av FoU-utgifterna i Göteborgsregionen. Dock är små och medelstora företag (SMF) lika viktiga för regionens samlade FoU-kraft. Vi har i tidigare analyser sett att Göteborgsregionen hamnat runt genomsnittet eller lägre i Regional Innovation Scoreboard (2018-2020) när det gäller innovationspotential bland SMF. Från 2021 och framåt får dock denna grupp av företag ett kraftigt förbättrat betyg i mätningen sett till indikatorerna 'SMF med produktinnovationer' (snittbetyg 82% för perioden 2021-2025) och 'SMF med processinnovationer' (snittbetyg 71% för perioden 2021-2025). En indikator som dock haft ett svagare

[22] Slater, F. S., Mohr, J. J. and S. Sengupta (2013), 'Radical Product Innovation Capability: Literature Review, Synthesis, and Illustrative Research Propositions', *Journal of Product Innovation Management*, vol.31, no.3, pages 552-566.

betyg över tid är 'innovativa SMFs samarbete med andra' (snittbetyg 49% för perioden 2018-2024) – men, indikatorn förbättras kraftigt under 2025, då dess betyg når hela 100 procent. Att stärka SMFs förmåga att samarbeta med andra ökar inte bara innovationspotentialen bland SMF, utan höjer också innovationspotentialen och FoU-kapaciteten hos andra företag i regionen. Detta har fallit ut väl inom Göteborgsregionen under de senaste två åren.

Redan idag görs en mängd insatser i olika samverkansprojekt i Göteborgsregionen. Trippel helix samarbeten, där företag samverkar med offentliga aktörer och akademi/forskningsinstitut, är vanligt förekommande i Göteborgsregionen. Göteborgsregionen har i nuläget 35 aktiva testbäddar (omkring 60 i hela Västra Götaland) i FoU-intensiva miljöer som alla bidrar till att öka möjligheten att ta fram framtidens innovativa lösningar inom hållbar konsumtion, produktion, transport, byggande och boende.

5 Slutsatser och rekommendationer

Efter ovan genomgång kan vi konstatera att Västra Götalands företag har en stor förmåga att bedriva forskning och utveckling (FoU) på eget initiativ. Från tidigare empiriska studier uppvisas starka bevis för ett positivt samband mellan FoU och innovation inom företagssektorn. En ökning av FoU i företag visar också på att företagens exportkapacitet, produktivitet och investeringar stärks signifikant. Därmed kan FoU-verksamheter i företag ses som strategiskt viktiga för en region då de ger stora spridningseffekter till övriga ekonomin i form av fler arbetstillfällen, stärkt produktivitet och en större internationell marknad.

Några utmaningar uppmärksammas dock som på längre sikt kan hämma regionens FoU-kapacitet:

- Framförallt rör det våra företags försäljning av innovationer som är nya för marknad eller nya för teknologi eller nya för både marknad och teknologi (dvs. radikala och disruptiva innovationer) som på senare år förbättrats något i internationella mätningar, men betyget är fortsatt lågt relativt till andra indikatorer som mäter innovationspotential. Denna utmaning är svår att påverka, men med rätt förutsättningar och uppmuntran kan en idé bakom en framtida vara, tjänst eller process som är ny för marknad och/eller teknologi växa sig stor.

- Tidigare har vi observerat att regionens små och medelstora företags samverkan med andra legat på en blygsam nivå jämfört med andra europeiska regioner. Här har det dock skett en rejäl förbättring och de senaste årens insatser har lett till att regionen numera noterar ett toppresultat inom kategorin i Europa. Den här positionen är viktig att behålla för regionen. Vi måste fortsätta arbetet med att bjuda in dessa företag till samverkansprojekt där deras innovationer kan testas och demonstreras för att senare bättre kunna marknadsföras nationellt och internationellt.

- Utlandsägda och svenska internationella företag står för en betydande del av företagens FoU-utgifter i Västra Götaland (95%). Det betyder att en övervägande del av regionens verksamma företag (som utgörs av nationella företag utan dotterbolag i utlandet) endast står för en liten del av länets samlade FoU-utgifter. Denna komposition av företagens FoU-utgifter kan öka sårbarheten för den samlade FoU-kraften i länet, då större globala företag snabbt kan besluta om en omorganisation av deras forskningsverksamheter.

En stark samverkan i innovationsarbetet (mellan företag, offentlig sektor och akademi) genom FoU är viktigt för en hållbar utveckling. Varför? För att FoU lägger grunden för framtidens nya sätt att konsumera och producera – smartare och mer miljöeffektivt.

FoU-verksamheter i regionen behöver värnas, vårdas och växas:

- Företagen i Västra Götaland ligger långt fram vad gäller arbete och investeringar inom FoU. Regionen är ledande inom Sverige på att bedriva FoU i företag och vår innovationspotential tillhör Europas absoluta toppskikt. Det gäller att värna om denna position och se den som en viktig styrka i Sveriges och Europas framtida utveckling mot en mer hållbar tillväxt.

- Samtidigt är regionen extremt stark i att driva samverkansprojekt. En av Sveriges mest koncentrerade platser för test- och demonstrationsmiljöer finns just i Västra Götaland, bland annat i Göteborgsregionen. Testbäddar ses som oerhört viktiga för att upptäcka framtidens nya sätt att konsumera och producera. Dessa behöver vårdas, utvecklas och växas så vi kan behålla vår ledande position i innovationsarbetet.

Offentlig sektor kan åstadkomma mycket, bland annat genom att stödja och samverka med företag och akademi. Fler tillåtande miljöer kan skapas där varor, tjänster och produktionsprocesser kan demonstreras och/eller testas i verkliga miljöer. I detta avseende är mötesplatser viktiga för att samla FoU-kraften och verka tillsammans. Målet är att tillsammans stärka Västra Götalands position som en världsledande region vars innovationer driver framtidens hållbara tillväxt.

Referenser

Andersson, Å. E. and M. J. Beckmann (2009), '*Economics of Knowledge: Theory, Models and Measurements*', Cheltenham, UK, Edward Elgar.

Arrow, K. J. (1962), 'Economic Welfare and the Allocation of Resources for Invention', in R. R. Nelson (editor), *The Rate and Direction of Inventive Activity*, Princeton, NJ, Princeton University Press.

Audretsch, D. B. and M. Belitski (2020), 'The Role of R&D and Knowledge Spillovers in Innovation and Productivity', *European Economic Review*, vol.123 (April).

Backman, M. (2013), 'Regions, Human Capital and New Firm Formation', *JIBS Dissertation Series No. 086, Jönköping*, Sweden, Jönköping International Business School.

Bustinza, O. F., Gomes, E., Vendrell-Herrero, F. and T. Baines (2019), 'Product–Service Innovation and Performance: The Role of Collaborative Partnerships and R&D Intensity', vol.49, no.1 (Special Issue), *Industry and International Aspects on R&D Management*, (January), pages 33-45.

Carboni, O. A. and G. Medda (2018), 'R&D, Export and Investment Decision: Evidence from European Firms', *Applied Economics*, vol.50, no.2, pages 187-201.

Cassiman, B. and R. Veugelers (2000), '*External Technology Sources: Embodied or Disembodied Technology Acquisition*', University Pompeu Fabra, Barcelona, Spain and KU Leuven, Leuven, Belgium.

Chambers, R. G. (1988), '*Applied Production Analysis: A Dual Approach*', Cambridge, UK, Cambridge University Press.

Cohen, W. M. and D. A. Levinthal (1990), 'Absorptive Capacity: A New Perspective on Learning and Innovation', *Administrative Science Quarterly*, vol.35, no.1, pages 128-152.

European Commission (2025), '*Regional Innovation Scoreboard 2025*', European Commission, ISBN 978-92-68-28503-9, (July 2025), Brussels, Belgium.

Falk, M. and F. F. Lemos (2019), 'Complementarity of R&D and Productivity in SME Export Behavior', *Journal of Business Research*, vol.96, (March), pages 157-168.

Gereffi, G., Humphrey, J., and T. Sturgeon (2005), 'The Governance of Global Value Chains', *Review of International Political Economy*, vol.12, no.1, pages 78-104.

Griliches, Z. (1979), 'Issues in Assessing the Contribution of Research and Development to Productivity Growth', *The Bell Journal of Economics*, vol.10, no.1, pages 92-116.

Grossman, G. M. and E. Helpman (1991), '*Innovation and Growth in the Global Economy*', Cambridge, MA, MIT Press.

Hamermesh, D. S. (1993), '*Labor Demand*', Princeton, NJ, Princeton University Press.

Hervás-Oliver J-L., Parrilli M., Rodríguez-Pose A. and F. Sempere-Ripoll. (2021), 'The Drivers of SME Innovation in the Regions of the EU', *Research Policy*, (November 2021), vol. 50, no. 9.

Hilkenmeier F., Fechtelpeter C. and J. Decius. (2021), 'How to Foster Innovation in SMEs: Evidence of the Effectiveness of a Project-based Technology Transfer Approach', *The Journal of Technology Transfer*, (December).

IVA (2026), '*FoU-Barometer 2026*', Näringslivets FoU-investeringar, Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA), november 2026, Stockholm, Sverige.

Johansson, B. (2005), 'Parsing the Menagerie of Agglomeration and Network Externalities', in Karlsson, C., Johansson B., and R. Stough (editors), *Industrial Clusters and Inter-Firm Networks*, Cheltenham, UK, Edward Elgar.

Johansson, B. and H. Lööf (2014), 'Innovation Strategies Combining Internal and External Knowledge', forthcoming in Antonelli, C. and A. Link (editors), *The Routledge Handbook of the Economics of Knowledge*. Routledge.

Karlsson, C. and U. Gråsjö (2014), 'Knowledge Flows, Knowledge Externalities and Regional Economic Development', in Fischer, M. M. and P. Nijkamp (editors), *Handbook of Regional Science*, Berlin, Germany, Springer, pages 413-437.

Karlsson, C., Warda, P., and U. Gråsjö (2013), 'Knowledge Spillovers within and between European Regions: A Meta-Analysis', in Carayannis, E. G., and G. M. Korres (editors), *The Innovation Union in Europe*, Cheltenham, UK, Edward Elgar, pages 144-175.

Kim, M. (2026), 'Heterogeneous Effects of Internal and External R&D on Export Performance by Industry Technology Level', *Applied Economics*, (June 2026), vol. 58, no. 30, pages 5909-5921.

KonShik, K. (2018), 'The Roles of Knowledge Sources in and out of the Value Chain on Radical and Incremental Innovation: Moderating Effects of Knowledge Sources on the R&D Investment-Innovation Relationship', *Journal of Korea Technology Innovation Society*, vol.21, no.1, pages 454-490.

Lucas, JR., R. E. (1988), 'On the Mechanics of Economic Development', *Journal of Monetary Economics*, vol.22, no.1, pages 3-42.

Mavroudi, E., Kesidou, E. and K. Pandza. (2023), 'Effects of Ambidextrous and Specialized R&D Strategies on Firm Performance: The Contingent Role of Industry Orientation', *Journal of Business Research*, (January 2023), Vol. 154.

Medda, G. (2018), 'External R&D, 'Product and Process Innovation in European Manufacturing Companies', *The Journal of Technology Transfer*, vol.45, (July), pages 339–369.

Pegkas, P., Staikouras, C. and C. Tsamadias (2019), 'Does Research and Development Expenditure Impact Innovation? Evidence from the European Union Countries', *Journal of Policy Modeling*, vol.41, no. 5, (September-October), pages 1005-1025.

OECD (2026), '*OECD Main Science and Technology Indicators*', OECD Directorate for Science, Technology and Innovation, March 2026, Paris, France.

Romer, P. M. (1986), 'Increasing Returns and Long-Run Growth', *The Journal of Political Economy*, vol.94, no.5, pages 1002-1037.

Romer, P. M. (1990), 'Endogenous Technological Change', *The Journal of Political Economy*, vol.98, no.5, pages 71-102.

Romer, P. M. (1993), 'Idea Gaps and Object Gaps in Economic Development', *Journal of Monetary Economics*, vol.32, no.3, pages 51-64.

Saharti, M. (2025), 'R&D and Innovation and Its Impact on Firm Performance and Market Value: Panel Evidence from G7 Economies', *Economies*, (August 2025), vol. 13, No. 9.

SCB, *FoU inom företagssektorn*, databas för statistik för perioden 1997-2025 via www.scb.se.

Schumpeter, J. A. (1934), '*Theory of Economic Development*'. Cambridge, MA, Harvard University Press.

Schumpeter, J. A. (1942), '*Capitalism, Socialism, and Democracy*', New York, NY Harper & Brothers.

Slater, F. S., Mohr, J. J. and S. Sengupta (2013), 'Radical Product Innovation Capability: Literature Review, Synthesis, and Illustrative Research Propositions', *Journal of Product Innovation Management*, vol.31, no.3, pages 552-566.

Tillväxtanalys (2009), '*Forskning och utveckling i internationella företag 2007*', Statistik 2009:02 (rapporten är korrigerad juli 2015), Tillväxtanalys, Östersund, Sverige.

Tillväxtanalys (2011), '*Forskning och utveckling i internationella företag 2009*', rapporten från 2011 har korrigerats i juli 2015, Tillväxtanalys, Östersund, Sverige.

Tillväxtanalys (2013), '*Forskning och utveckling i internationella företag 2011*', Statistik 2013:03 (rapporten är korrigerad juli 2015), Tillväxtanalys, Östersund, Sverige.

Tillväxtanalys (2015), '*Forskning och utveckling i internationella företag 2013*', Statistik 2015:03 (rapporten är korrigerad september 2015 och april 2017), Tillväxtanalys, Östersund, Sverige.

Tillväxtanalys (2017), '*Forskning och utveckling i internationella företag 2015*', Statistik 2017:03, Tillväxtanalys, Östersund, Sverige.

Tillväxtanalys (2019), '*Forskning och utveckling i internationella företag 2017*', Statistik 2019:02, Tillväxtanalys, Östersund, Sverige.

Tillväxtanalys (2021), '*Forskning och utveckling i internationella företag 2019*', Statistik 2021:05, Tillväxtanalys, Östersund, Sverige.

Tillväxtanalys (2023), '*Forskning och utveckling i internationella företag 2021*', Statistik 2023:06, Tillväxtanalys, Östersund, Sverige.

Tillväxtanalys (2025), '*Forskning och utveckling i internationella företag 2023*', Statistik 2025:04, Tillväxtanalys, Östersund, Sverige.

van Winden, W., van den Berg, L., Carvalho, L. and E. van Tuijl (2011), '*Manufacturing in the New Urban Economy: Regions and Cities*', Abingdon, UK, Routledge.

Veugelers, R. (2010), 'Towards a Multipolar Science World: Trends and Impact', *Scientometrics*, vol.82, no.2, pages 439-456.

Voutsinas, I., Tsamadias, C., Carayannis, E. and C. Staikouras (2018), 'Does Research and Development Expenditure Impact Innovation? Theory, Policy and Practice Insights from the Greek Experience', *The Journal of Technology Transfer*, vol.43, pages 159–171.

Underlag för globala FoU-utgifter 2025 hämtade från följande årsredovisningar:

AstraZeneca (2026), '*AstraZeneca Annual Report & Form 20-F Information 2025*', AstraZeneca PLC, February 2026, Cambridge, United Kingdom.

Carl Bennet (2026), '*Carl Bennet Annual Report 2025*', Carl Bennet AB, April 2026, Gothenburg, Sweden.

SKF (2026), '*SKF Annual Report 2025*', AB SKF, March 2026, Gothenburg, Sweden.

Volvo Cars (2026), '*Volvo Car Group Annual Report 2025*', Volvo Car Group, March 2026, Gothenburg, Sweden.

Volvo Group (2026), '*Volvo Group Annual Report 2025*', Volvo Group, February 2026, Gothenburg, Sweden.

BUSINESS REGION GÖTEBORG

FÖRETAGENS FOU I VÄST 2026

www.businessregiongoteborg.se | info@businessregion.se

Business Region Göteborg AB, Box 111 19, 404 23 Göteborg | Besöksadress: Östra Hamngatan 5 | Telefon: 031-3676100

BUSINESS REGION GÖTEBORG – EN DEL AV GÖTEBORGS STAD I SAMARBETE MED REGIONEN